

Volja po pošti:
 za celo leto naprej . . . K 50.—
 za en mesec 4.50
 za Nemčijo celoletno . . 55.—
 za ostalo inozemstvo . . 60.—
V Ljubljani na dom
 za celo leto naprej . . . K 49.—
 za en mesec 4.—
 V spravi prejeman mesečno . . 3.50
Sobotna izdaja:
 za celo leto K 10.—
 za Nemčijo celoletno . . 12.—
 za ostalo inozemstvo . . 15.—

SLOVENEK

Inserati:
 Enostolpna petlitrsta (59 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat po 50 v
 za dva in večkrat . . . 45 v
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
 Ob sobotah dvojni tarif.
Poslano:
 Enostolpna petlitrsta K 1
 Izhaja vsak dan izvenredne nedelje in praznike, ob 3. uri pop.
 Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Receptiral se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, boan.-hero. št. 7363. — Upravniškega telefona št. 50.

Jugoslovansko vprašanje in tržaški Italijani.

Med tržaškimi socialno demokratičnimi voditelji je nastala polemika, ki postaja od ne do dne zanimivejša in živahnija. Zanimiva je ta polemika zato, ker nam je pokazala, da se tudi med tržaškimi socialnimi demokrati vrši oni razkrojvalni proces, ki ga opazujemo tudi pri demokratih v drugih narodih. Tržaška socialna demokracija je doslej vedno edinstveno nastopala, ta polemika je pa pokazala, da se tudi ona razkroja v dve struji, nmrč v strujo, ki prisega na markizem in v strujo, ki se je v vojski nekaj naučila. Za nas Slovence pa je ta polemika še posebno zanimiva za to, ker so ji dale povod — praške slavnosti in naša jugoslovanska stremjenja in so ti dogodki prisilili socialiste povedati, kako mislijo oni o tem vprašanju.

Ko so naši poslanci razglasili v državnem zboru majniško deklaracijo, se naši narodni nasprotniki niso takoj zavedli njenega pomena in njene dalekosežnosti; imeli so jo za neko akademično formulo brez življenjske sile. Ko so pa Nemci opazili, kako se je vse naše ljudstvo oklenilo te resilne misli, tedaj so pa strnili svoje vrste in od takrat nam nasprotujejo, nas obrekujejo in sumničijo. Čudno je pa bilo, da so naši Italijani molčali, ko vendar nismo nikdar skrivali svojih namerov, in smo jasno povedali, kaj da hočemo, namreč ujedinjenje vseh jugoslovanskih dežel, in da ne damo ne ene peči zemlje in ne enega moža. Skrivali tudi nismo, da ne damo Trsta, ker spada tudi Trst v jugoslovansko državo, katere največje in najvažnejše mesto mora postati. Dokazovali smo, da Trst spada po svoji geografski legi in po svojem ljudstvu (tržaški tip je jugoslovanski) k Jugoslaviji. Zunanji italijanski značaj Trsta da je le produkt nasilnega in krivičnega poitalijančevanja Slovanov. Ko bi tega poitalijančevanja ne bilo, bi imel danes Trst vse drugačno lice. Trst spada k Jugoslaviji tudi po svojem gospodarskem pomenu. Trst ima tudi kot trgovski emporij le tedaj pomen in se bo kot tak razvijal le, če ostane v stiku s svojim zaledjem. To zaledje pa je jugoslovansko. Kaj so vsi boji Tržačanov v srednjem veku z Benečani in prostovoljna priključitev Trsta k avstrijskemu zaledju drugega kot dokaz za to našo trditev? In k vsemu temu so naši Italijani dolgo dolgo molčali. Kdo naj bi se pa tudi oglašil? Narodno liberalna stranka? O tej pravijo, da je razbita. Pravzaprav stoji stvari s to stranko tako: Narodna liberalna stranka je bila pred izbruhom svetovne vojske, — dasi je takrat njena zvezda že začela bledeti — najmočnejša stranka v Trstu. Njen

program je bil, delovati na to, da ob dani priliki pade Trst kot zrel sad v naročje Italiji. Ona je neomejeno gospodarila na magistratu, v mestnih ljudskih in srednjih šolah ter v podjetjih, odvisnih od magistrata. Obilo privrženecv pa je imela tudi med uradništvom v privatnih zavodih, trgovinah, bankah, pa tudi med državnim činovništvom, zlasti na sodišču, financii, pošti itd. Proti tej stranki se ni mogla uveljaviti nobena druga stranka. Čudno to ni bilo, ker je bil »Piccolo« nje glasilo. Izorno urejevan, zanimivo pisan, dobro informiran list, ki je kar vlekel mase za sabo. Tržačan ni poznal druge resnice, drugega sveta in politike kot »Piccolove«, ki je vzgojeval ljudstvo v čisto irredentišnem smislu. Če je zjutraj kihnil laški kralj, si popoldne že lahko bral v »Piccolu« o tem dogodku »del nostro rè«. Do te neomejene moči so pripomogle tej irredentovski stranki pa tudi slepe avstrijske vlade. Znano je, da je živel n. pr. namestnik Rinaldini v najožjih stikih s to stranko. Grof Goess je pa tako dobro poznal tržaške razmere, da menda še dandanes trdi, — če je še živ — da v Trstu ni bilo irredente. Kako moč je imela stranka še neposredno pred izbruhom italijanske vojske, je razvidno iz tega, da je moral namestnik princ Hohenlohe zapustiti namestništvno palačo, ko je začel gledati malo bolj na prste irredentarijem. Mi Slovenci smo pod to stranko doživeli najhujše in najžalostnejše čase. Priznavala nam ni v Trstu ni najmanj pravice, niti pravice do življenja. Pred italijansko vojsko so pa premnogi pristaši te liberalne stranke pobegnili v Italijo. Seveda je postala ta okolnost ob izbruhu vojske usoden udarec za stranko. Mnogo strankinih pristašev je bilo aretiranih, interniranih in konfiniranih, kar jih je ostalo še v Trstu, so se poskrili in so molčali. Naši oficijozni pravijo, da je ta stranka in z njo irredentizem ubita, mi pa pravimo, da samo molči, čaka in — upa. V takih razmerah, ko je stranka obsojena v molk, seveda ni mogla zavzeti stališča nasproti jugoslovanskemu vprašanju in gibanju.

Druga italijanska stranka, ki prihaja v poštev je socialna demokratična stranka. A tudi ta je molčala, dolgo molčala o našem gibanju, dokler je niso prisilile praške slavnosti, da je izpregovorila. V tem času je socialistično glasilo pisalo na dolgo in široko o raznih stvareh, a o jugoslovanskem vprašanju z ozirom na Trst ni bilo besede. Ne bomo raziskovali, kaj je bilo vzrok temu molku, mislimo pa, da nismo daleč od resnice, če rečemo, da je socialnim demokratom to vprašanje bilo neprilичno. Toda dogodki so bili močnejši in izpregovoriti so morali tudi socialisti. Izjavili so se, da ne priznavajo Jugoslaviji pravice do Trsta. Razlog tiči v tem, ker

socialisti mislijo, da morajo računati z mišljenjem laškogovorečih Tržačanov. Ker zahtevamo to, kar zahteva narodnostno pravo in hkrati gospodarski položaj Trsta, ki potrebuje zaledja globoko proti vzhodu in severu, in dasi stojimo na stališču najstrožjega varstva narodnostnih manjšin, so nas razvpili kot — nacionaliste in imperialiste, ki hočemo tuje podjarmiti. »Lavoratore« pridno išče po slovenskih, hrvaških in čeških časopisih in če kje stakne notico, ki reklamira Trst za Jugoslavijo, takoj zakriči: »Ecco gli imperialisti e nazionalisti jugoslavi!«, ki hočejo uničiti tržaške Italijane. Tak način pisanja neti sovraštvu med narodi in otežuje sporazumljenje. — O polemiki med socialističnimi voditelji, spregovorimo v posebnem članku.

Državno breme.

24.320 milijonov izdatkov. — Petkratni davek.

Finančni minister je predložil parlamentu proračunski načrt za poslovno leto 1918/19, to je od 1. julija 1918 do 30. junija 1919. Gorostasne številke izkazuje ta proračun. Izdatki so določeni na nič manj kakor na 24.320 milijonov kron. Finančni minister pravi, da je 6439 milijonov trajnih izdatkov; torej takih, ki ostanejo tudi po vojski; s tem pa ni še rečeno, da ne bodedo imeli po vojski večje izdatke. Ako bo trajala vojska še pol ali eno leto, se bodo trajni izdatki povečali vsaj za eno milijardo. Ostali znesek, to je 17.881 milijonov kron gre na račun vojnih izdatkov. Ali bode ta vsota zadoščala za celo poslovno leto 1918/19, je veliko vprašanje, najbrže da ne, ampak vojni izdatki bodo znašali po vsej priliki kakih 20 milijard. V to vsoto ni vračunjena materijalna škoda, ki jo ima vsak posameznik vsled vojske.

V pokritje teh izdatkov izkazuje državni proračun samo 4854 milijonov kron rednih dohodkov, ostala vsota pa naj se krije z novimi posojili; zato zahteva finančni minister, da mu dovoli parlament za poslovno leto 1918/19 nova vojna posojila v znesku 21.000 milijonov kron.

Iz teh številki si ni mogoče napraviti slike, v kakem razmerju stojijo redni državni kakor tudi vojni izdatki s fiktivnimi dohodki, ki jih ima Avstrija; še manj pa moremo iz teh podatkov presoditi, ali bode mogla prenesti Avstrija bremena, ki jih je povzročila vojna. Da se ugotovi fiktivno razmerje med državnimi dohodki in izdatki, ki so že nastali ali pa ki nas še čakajo, moremo pregledati državni proračun z drugačnimi nračniki, kakor jih nosi finančni minister.

Leta 1913. so znašali vsi državni do-

hodki 3122 milijonov kron. Od teh je treba odšteti one vsote, katere je dobila država kot podjetnica, to je iz rudnikov, posestev, gozdov, pošte in železnice. Čisti državni dohodki so znašali po tem odbitku samo 1583 milijonov kron. S to vsoto so se krili vsi državni izdatki za armado, obrestovanje dolgov ter za uradnike in druge upravne stroške. S tem zneskom je Avstrija takrat izhajala. Za tekoče poslovno leto 1918/19 so preliminirani v proračunskem načrtu čisti državni dohodki na 2390 milijonov kron. Potemtakem so bili davki in druge državne pristojbine tekom vojske povišani povprečno na 151 odstotkov.

S to vsoto, to je z 2390 milijonov K bi moral finančni minister pravzaprav kriti vse državne izdatke, in sicer izdatke za armado, obrestovanje dolgov, uradnike in druge upravne stroške. Da se ne morejo kriti z sedaj za časa vojske z rednimi dohodki izdatki za armado, je jasno. Ti gredo na račun vojnih posojil. Izdatki za ostale postavke in sicer za obrestovanje dolgov, uradnike ter druge upravne stroške pa bi morali biti vsaj približno kriti z rednimi dohodki. Sedanji državni proračunski načrt pa izkazuje, da so ti redni izdatki poskočili že na 4407 milijonov K. Pripomniti bi bilo, da v to vsoto niso vračunjene rente, ki se izplačujejo vojnim invalidom, vdovam in sirotam. Ti stroški se krijejo sedaj z vojnimi posojili, spadajo pa po svojem bistvu med redne državne izdatke, tako da znašajo slednji ne 4407 milijonov kron, kakor jih izkazuje proračunski načrt, ampak fiktivno okroglih 5000 milijonov kron. Za pokritje te vsote pa imamo samo 2390 milijonov kron rednih dohodkov, tako da znaša že sedaj letni primanjkljaj nič manj kakor 2610 milijonov kron.

Povdarjati je treba, da v tem znesku niso upoštevani vojni izdatki, to je za armado (12.000 milijonov na leto), za podporo sorodnikov vpoklicanih vojakov (3,5 milijarde na leto), begunce, za podporo državnih uradnikov, ubožne akcije itd. Za vse te postavke je določenih približno 17.800 milijonov kron. Po vojski bodo ti izdatki skoro do cela izpadli.

Ako bi se daj končala vojska, bi znašali torej redni državni stroški 5000, dohodki pa samo 2370 milijonov kron. V slednji številki so vpoštevani vsi tekom vojske povišani davki in druge državne pristojbine ter končno tudi davki na vojne dobičke, ki so proračunjeni s 300 milijoni kron. Slednja postavka bo seveda po vojski izpadla, tako da bi ostalo samo 2070 milijonov kron. Ako bi se hotel napraviti soliden proračun, to je takšen, da bi aktivna popolnoma krila pasivno stran, bi morali vse državne davke in pristojbine povišati povprečno na 241 odstotkov, ali pa ako vzamemo za podlago

LISTEK.

Biserina maša.

V nedeljo dne 28. julija bo obhajal v župni cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani šestdesetletnico svojega mašništva umirovljeni duhovnik č. g. Janez Žan. Imenovani se je porodil kot posestnikov sin v Šent Vidu nad Ljubljano 18. maja 1829. Živahnega dečka so poslali v šolo. V Ljubljani je dovršil latinske šole, v Gorici pa modroslovne, to je sedmo in osmo šolo. L. 1848., ko je bil v sedmi šoli v Gorici, je bil član dijaške legije II. oddelka. Rdeče-beli trak (goriške deželne barve), ki ga je nosil tedaj kot kokardo, hrani še sedaj. L. 1849. je nameraval posvetiti se duhovskemu stanu, a časovni tok ga je zanesel v Gradec na vseučilišče, kjer se je 27. aprila 1850 vpisal kot pravoslovec. Tu je poslušal med drugimi predmeti tudi predavanja prof. dr. Krainza, ki je predaval v slovenskem jeziku o avstrijskem državljanstvu, in dr. Kopača, ki je izstotakp slovensko razlagal avstrijski kazenskoopravni red. Gosp. Žan spada še med one redke može, ki so se na graškem vseučilišču učili drava v

slovenskem jeziku. Dve leti pozneje se je (12. jan. 1852) preselil na Dunaj in je tam nadaljeval svoj uk.

Ko mu je tu zmanjkalo denarja, je šel k odvetniku dr. Selingerju, da bi ga vzel v službo. »Odkod ste?« ga vpraša odvetnik. »S Kranjskega.« — Tako; potem gotovo poznate lepega Kranjca? — G. Žan ni vedel, koga misli, zato hitro odgovori: »Ne vem, koga mislite; samo to vem, da so vsi Kranjci lepi.« — Odvetnik se je veselo nasmehnil ter dejal: »Prav dobro, vi ostanete pri meni. Mislim sem pa na svojega bivšega součenca, sedanjega ljubljanskega odvetnika dr. Ovijskega.« Eno leto pozneje je spoznal g. Žan tudi dr. Ovijskega. Tedaj so se vršile komisije za odkup desetine in tlake. Mladi pravoslovec je doma v Šent Vidu svoje rojake krepko podpiral. Žan je svetoval svojim rojakom, naj naprosijo dr. Ovijskega za zastopnika. Vodil jih je do odvetnikovega stanovanja v Zvezdi. Sam je spodaj čakal, kmetje so pa šli k odvetniku. Odvetnik jih ni prijazno sprejel ter jih na kratko odslavil: »Če boste take poslušali, boste daleč prišli.« Osramočeni so odšli. Žan pa ni obupal. Sestavil je na komisijo pismeno vlogo, ki je bila ugodno rešena, in je s tem prihranil kmetom 30.000 goldinarjev. Zato so ga šentvidci pozneje izvolili za častnega občana.

Gospod Žan je bil nekaj časa tudi domači učitelj pri rodbini grofa Pana, ki je bival na Dunaju in včasih na počitnicah tudi na Hrvaškem. Govorili so v tej rodbini hrvaški.

Ko so na Dunaju izvedeli, da se je za kmete potegnil, so mu povedali, da kot pravoslovec nima upanja dobiti javne službe. Odšel je torej v Ljubljano in vstopil v semenišče, katero je v štirih letih dovršil in pel 25. julija 1858 novo mašo. Kot kaplan je služboval v Koprivniku na Kočevskem, na Trati, v Mozelju, v Polhovem gradu, v Srednji vasi v Bohinju, v Škofiji Loki. Tu je stopil l. 1879. v začasni pokoj, potem je služil še v Kolovratu in v Rovtahn, kjer je poučeval tudi v šoli. Rovtahn je zapustil 21. februarja 1882 in živel odselej v pokoju ob skromni pokojnini letnih 500 kron, ki mu je bila leta 1893. povišana na 700 kron. V pokoju je bival v Šmartnem pod Šmarno goro, v Šent Vidu, pri redovnicah magdalenkah v Radeljci na Dolenjskem in v Ljubljani, kjer že dolgo vrsto let pri Sv. Jakobu ob desetih mašuje.

Zanimivo je tudi, da je Žanova zasluga, da je dunajski izdelovatelj klavirjev Andrej Pitenc po nasvetu g. Žana zapustil za šentvidsko šolo 70.000 gold. Kako se je to zgodilo? Bitenc je orišel domov v

Šent Vid ter šel na sprehod Podgoro. Na trati so delavci ležali ter čas tratili. Opomni jih, da je čas denar, lenoba pa škodljiva. Neki delavec pa zakliče svoje-mu tovarišu: »Pojdj za njim, pa ga pod nos suni!« Na to so se vsi zakrohotali. Bitenca je to silno užalostilo. Bridko se je pritožil g. Žanu. Ta mu je svetoval, naj kaj da za šolo, ki bi bila zelo potrebna. Dobra beseda je našla dobro mesto.

Gospod Žan je zadnja leta abstinent in vegetarijanec (rastlinojede) ter uči, da bi bili ljudje bolj zdravi, ko bi manj mesa uživali.

Gospod Žan je popisal v Letopisu Matice slovenske l. 1872-73 str. 137—152 življenje pesnika Blaža Potočnika.

S svojim skromnim življenjem je dosegel častito starost 89 let. Po letih je drugi najstarejši duhovnik na Kranjskem. Prekaša ga le g. železnomašnik častni kanonik in dekan žužembski Mihael Tavčar, ki je v 95. letu; kot mašnika sta pa imela prej novo mašo g. metliški prošt Franjo Dovgan in g. Mihael Korošec, župnik v pokoju, oba rojena l. 1830. — Bog blagoslovi in ohrani g. biseromašnika še mnogo let!

državne dohodke iz leta 1913. nič manj kakor na 320 odstotkov. Morali bi jih torej še več kakor potrojiti.

S tem pa še ni izčrpan račun o državnih dolgovi. Avstrija dolguje avstro-ogrski banki skoro 18 milijard kron, za katere ne plačuje skoro nič obresti. Glasom predležčega proračunskega ekspozija bomo dobili za obrestovanje državnih dolgov samo 2510 milijonov kron. S to vsoto se bo obrestovala glavica od 45 milijard; semkaj ni vstet dolg pri avstro-ogrski banki. Po vojski bo treba tudi ta dolg konsolidirati ter plačevati zanj obresti, ki bodo znašale približno 1000 milijonov kron letno. Na ta način se povečajo redni državni izdatki na celih 6000 milijonov kron proti 1583 milijonov kron pred vojsko. Da se bodo mogli kriti ti izdatki, bo treba plačevati skoro štirikrat večje davke in pristojbine.

Vse to pa samo tedaj, ako konča vojska tačje. Če se pa nadaljuje še pol ali celo eno leto, postane državno breme vedno bolj težko in neznosno. Da ne bo mogel prenesti naš kmet take peze, je jasno. Kmečki stan je med vojsko hudo trpel; največ vojaštva je iz njegovih vrst, in zato ima naš kmet največ človeških izgub. Oče ali sin je padel na bojiščih, njegovi ostali, žena in otroci, naj obdelujejo polje ter plačujejo štirikratni ali pa če vojska še nekaj časa traja, petkratni davek! Končno pa bočejo Nemci naše ljudstvo vklentiti v gospodarski jarem, da bi za nje delalo!

Hussarekovo ministrtvo.

Dunaj, 24. julija 1918.

Član Stürgkhovega kabineta bivši naučni minister baron dr. Hussarek postane Seidlerjev naslednik in prevzame v svoj kabinet ne le malodane vse člane Seidlerjevega kabineta, ampak tudi bistven del Seidlerjeve zapuščine: nemški kurz. Seidler je dejal, da so Nemci hrbtnica države, Hussarek pa izjavlja dopisniku »Az Ujsaga«, da se krije državna tendenca Avstrije z nemškim kurzom. Obeta se nam torej novi mož, toda sistem ostane v bistvu stari. V Avstriji naj imajo Nemci prvo in glavno besedo, drugi narodi pa naj molče in naj se orijentirajo po nemškem kurzu.

Hussarek je kot član Stürgkhovega kabineta soodgovoren za Stürgkhovo absolutistično ero, soodgovoren za kršitev avstrijske ustave, za strahovlado proti Slovanom. In kljub temu postane ministrski predsednik, ko bi vendar potrebovali cellega moža, moža, ki bi znal rešiti sedanji težak položaj, ne pa duhov iz Stürgkhove grobnice, ki istovetijo državo z Nemci.

V razgovoru z zastopnikoma Jugoslovanov je povdarjal Hussarek, da bo njegov kabinet samo prehodni kabinet, ki naj spravi pod streho proračunski provizorij. V jeseni, da v jeseni, pa se sestavi definitivni kabinet, ki naj izvede reformo avstrijske uprave (ne ustave), uredi vprašanje prehrane in sanira avstrijske finance. Tudi pri Seidlerju so govorili lani, da je njegov kabinet samo pripravljalen kabinet za parlamentarno ministrtvo, ki bo rešilo že lansko jesen pereča notranja politična vprašanja. Toda Seidlerjev prehodni kabinet je ostal na krmilu leto in dan in bi še danes ostal, če ga ne bi parlament in političen položaj vrgla. O parlamentarnem ministrtvu ni ne duha ne sluha. Zato nimamo vere v Hussarekovo misijo, ker ne upamo, da bi Nemci tako kmalu sprevideli, da vodijo sebe in državo v pogubo.

Hussarek ima baje večino za proračunski provizorij zagotovljeno. Glasovale bodo zanj razen nemških radikalcev vse nemške stranke ter Poljaki, kakor je sklenilo Poljsko kolo. Toda v Poljskem kolu vlada akutna kriza, kakor je pokazalo glasovanje glede predloge za obtožbo ministrov. Ostro nasprotstvo med konservativnimi vladinovi in med radikalnimi elementi ni zabrisano, ampak se je še povečalo. Zanimivo je, da je 28 Poljakov glasovalo za predlog dr. Stranskega, med temi Vsepoljaki, poljski socialisti ter poslanci poljske ljudske stranke, medtem ko so se drugi člani absentirali.

Gotovo je, da teh 28 poljskih poslancev, ki so glasovali za obtožbo ministrov, ne bo nikdar podpiralo nemški zistem, naj ga vodi Hussarek ali pa kdo drugi.

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 24. julija.

Danes ob 7. uri zvečer je bil parlamentarni položaj sledeč: Za proračun pod Hussarekom so se izrekli nemški krščanski socialci in Poljsko kolo ter od nemško-nacionalnih strank pod gotovimi pogoji nemško-česka zveza, alpska nacionalna zveza in nemška agrarna stranka. Brezpogojno proti proračunu pod Hussarekom so se izrekli od nemških strank Pantzova skupina in nemška radikalna stranka. Po številu torej za Hussareka ni dana večina, dasiravno mnogi dvomijo, da bodo nemški radikali glasovali proti proračunu pod Hussarekom.

Ker so se sedaj stranke izjavile, je odvisna odločitev od Hussareka in krone ter bo odločitev padla tekem jutrišnjega dneva, če ni padla že danes pri avdijenci Hussareka v Eckartsau. Če se Hussarek odloči na sestavo kabineta, bo najbrže kljub stališču nemških radikalcev z ozirom na številne absence drugih strank dobil majhno večino.

Danes popoldne je imel Hussarek konferenco s strankami gosposke zbornice. Nato je poklical k sebi posamezne člane Seidlerjevega kabineta ter je konferiral z njimi. Zatrjuje se, da bo Hussarek prevzel v svoj kabinet vse člane Seidlerjevega kabineta, ki bodo hoteli vstopiti in da bo kabinet eventualno rekonstruiral šele v jeseni.

Danes je Poljsko kolo sklenilo dovoiti Hussareku šestmesečni proračunski provizorij.

HUSSAREK MINISTRSKI PREDSEDNIK.

Dunaj, 24. julija 1918.

Misija barona dr. Hussareka se je posrečila. Baron Hussarek bo prevzel kot ministrski predsednik Seidlerjev kabinet z malimi spremembami. Danes se je Hussarek odpeljal v Eckertsau, kjer ga sprejme cesar v avdijenci. Jutri, tako pričakujejo, izide v uradni »Wiener Zeitung« cesarjevo lastnoročno pismo o imenovanju novega kabineta.

Hussarek imenovan za ministrskega predsednika.

Dunaj, 24. julija. (K. u.) C. k. korespondenčni urad je izvedel, da je imenovan tajni svetovalec, bivši minister Maks vitez pl. Hussarek za ministrskega predsednika.

Tajna seja zbornice.

Dunaj, 24. julija.

Tajna seja zbornice traja dalje. Nadaljuje se debata o vojaških zadevah. Poročilo o seji ni bilo izdano.

Zbornica in kriza.

Dunaj, 24. julija 1918.

Tajna seja zbornice bo trajala še jutri. Če ne bo rešena jutri ministrska kriza, bo zboroval parlament tudi prihodnji teden.

Hussarek o nemškem kurzu.

Dopisnik »Az Ujsaga« je vprašal barona pl. Hussareka, da-li se bo držal politike nemškega kurza? Hussarek je odgovoril: »Pod nemškim kurzom razumem državni, avstrijski kurz, ki varuje državno življenje v Avstriji ter miru med njenimi narodi ne moti, marveč ga pospešuje. Če so Nemci v Avstriji dosegli tako odlično stališče, ima to svoj razlog predvsem v tem, da njihove zahteve niso le nemške, marveč v marsičem tudi državne, kakor tudi zahteve Mažarov na Ogrskem niso samo mažarske narodne, marveč potrebe ogrske države.«

Sklepi nemško-nacionalnih strank.

Na zborovanju Zveze nemško-nacionalnih strank dne 24. t. mes. so soglasno sprejeli naslednji sklep: 1. Zveza izreka dr. pl. Seidlerju za njegovo požrtvovalno delo za državo in narod najtoplejšo zahvalo; Nemci v Avstriji mu ne bodo nikdar pozabili, da je kot prvi ministrski predsednik odprl tir izpolnitvi nemških narodnih zahtev ter s tem obvezal vse bodoče vlade, da gredo po tej poti dalje. 2. Zveza smatra poglobitev zveze z nemško državo, kamor spada tudi gospodarska zveza in vojaška konvencija, za najvažnejšo nalogo vlade in odklanja vsako spojitve teh neodložljivih državnih potreb z drugimi političnimi problemi. — Razen tega so sprejele posamezne skupine naslednje sklepe:

Nemško-nacionalna stranka, nemška agrarna stranka in nemško-nacionalno društvo: Vsaka vlada se mora 1. zavzeti za neomajni obstoj zveze z Nemčijo in stremiti za najožjo gospodarsko združitvijo obeh držav; 2. zadnji čas v notranji politiki uvedeni kurs se mora v polnem obsegu vzdržati in se mora to Zvezi zagotoviti in na primeren način izraziti; 3. v vseh vprašanjih, ki tičejo nemški narod, mora vlada stopiti v najožji stik s predsedstvom Zveze; 4. pota v zavarovanje nemške narodne posesti se morajo nemudoma nadaljevati in izvesti vse v ta namen nameravane uredbe; 5. z ozirom na resni položaj in obveze nasproti zaveznikom se morajo državne potreščine čim preje rešiti.

Nemško-radikalno društvo je predložilo naslednja svoja sklepa: 1. Zveza iz političnih razlogov kabineta pod vodstvom barona Hussareka ne bi mogla podpirati; 2. Zveza bo podpirala le vlado, ki 1. v zadnjem Seidlerjevem govoru označeni kurs brezpogojno in brez izpembe sprejme; 2. da svoje politično prepričanje v zbornici pove; 3. novi kabinet mora biti sestavljen tako, da bo jamčil za vzdržanje nemškega kurza; 4. novi kabinetni načelnik se mora obvezati, da bo gojil z Zvezo enako tesne odnošaje kakor Seidler; 5. novi ministrski predsednik se mora Zvezi osebno obvezati, da se bo nemško-česko

vprašanje rešilo potom patentne politike v zmislu nemških zahtev.

Sklepom teh dveh skupin se je pridružil tudi nemški centrum.

V imenu nemške narodnosocialne delavske stranke je izjavil poslanec Knirsch, da bo stališče njegove stranke nasproti vsaki vladi odvisno od njenega odkritega stališča nasproti življenjskim interesom nemškega naroda; za eno najvažnejših potreščin ljudstva smatra temeljito ureditev prehrane.

Načelnik Zveze dr. Waldner je obvestil o teh sklepih barona pl. Hussareka. Dr. pl. Hussarek je zapustil parlament ob 7. uri zvečer. Na vprašanje časnikarjev, če je odločitve pričakovati že danes, je rekel: »Tea ne bi rekel z gotovostjo; mogoče je pa s tem računati.«

Ukrajinci proti Hussareku.

Ukrajinska zveza je izjavila, da bi baronu pl. Hussareku ne mogla dovoliti proračunskega provizorija.

Kriza v Poljskem kolu še ni končana.

Z Dunaja poročajo: Čeprav je predsedstvo Poljskega kola umaknilo svojo demisijo, kriza ne velja kot poravnana. V popoldanski seji 23. t. m. se je pokazalo, da nasprotja še obstojajo.

DR. LAMPE MISTIFICIRA JAVNOST.

Dunaj, 24. julija 1918.

V današnji seji prehranjevalnega odseka je govoril poslanec Gostinčar o prehranjevalnih razmerah in je omenjal rekvizicije sena na Kranjskem. Nemški socialni demokrat Muchitsch mu je zaklical v medklicu, da se čudi nastopu poslanca Gostinčarja, ko je vendar deželni odbornik dr. Lampe v zadnji seji prehranjevalnega sveta izjavil, da je v tem letu košnja na Kranjskem izborna izpadla.

IZBOLJSANJA DRŽAVNIM NASTAVLJENCEM.

Odsek za državne nastavljenke je sklenil, da bo predlagal poslanski zbornici sledeče predloge:

Vlada se poziva, da odredi sledeče ukrepe: 1. Sedanje draginjske doklade vseh državnih nastavljenecv in državnih delavcev in podpore pokojninskih in preskrbninskih prispevkov se zvišajo s 1. avgustom 1918 za 50 odstotkov. 2. Vsem državnim nastavljenecem in državnim delavcem naj se zaračuna vsaj 1200 kron v pokojninski oziroma provizijski odmerjevalni temelj. 3. Vsem aktivnim službo delujočim državnim nastavljenecem, pogodbenim delavcem in uradnikom naj se vojna leta zaračunavajo v podvojeni meri. 4. Vsi državni uslužbenci, katerih prejмки obremenjujejo vojni proračun, kakor tudi pri vojni filialnih vodstvih zaposleni železniški uslužbenci naj dobe od 1. avgusta 1918 naprej popolne draginjske doklade in izredne doklade po razredu, kateremu pripadajo. 5. Dokler se ne izvede zadostna primerena splošna preskrba v naturalijah glede na živila in obleko, ostanejo v veljavi izredni priboljški (nabavni prispevki) v sedanji višini in sicer štirikrat na leto izplačljivi. 6. Izvede naj se preskrbovalna akcija, s katero naj se preskrbe vsem državnim uradnikom in delavcem, kakor tudi njih rodbinam v zadostni množini živila in natura; izpopolne naj se že obstoječa in ustanove nova nakupovalna mesta v vseh službenih krajih, ki naj se zadostno preskrbe z živili; pomnože naj se skupne kuhinje, namenjene državnim nastavljenecem in državnim delavcem. Ustanove naj se mesta za dobavo obleke. Vlada nakaži primernih denarnih prispevkov, da se dosežejo znižane cene potreščinam in obleki državnih uslužbenecv in delavcev. 7. Ukrepe naj se posebni in spopolnjujoči ukrepi uslužbenecem in delavcem na železnicah: a) Vsem uslužbenecem in delavcem državnih železnic naj se od sedanje draginjske doklade uračuna znesek 1200 kron v plačo, oziroma dnino; b) zvišajo naj se v splošnem stanovanjske pristojbine, izenačijo naj se v tem oziru poduradniki in uslužbenci z uradniki istih plačilnih stopenj in dovolijo naj se stanaricne ženskim uslužbenkam; c) prekliče naj se med vojsko pridržana odpovedovalna pravica železniške uprave za prvih pet definitivnih službenih let; d) definitivno nastavljenke naj se izvede vsaj po dveletni provizorni uporabi ne glede na obstoječe sistemiziranje ali normiranje; e) ustanovi naj se enotni starostni preskrbovalni zavod, ki obsegaj vse uslužbenke in delavce državnih železnic; ob tej priliki naj se primerno zvišajo najnižje postavke penzij in provizij; f) z uslužbenci in z delavci železnic naj se glede na preskrbo z živili in z obleko dela tako pozorno kakor z vojaškimi osebami; g) vpliva naj se na to, da se dovolijo iste pravice in ugodnosti nastavljenecem in delavcem zasebnih železnic.

8. Vse v tehničnih obratih zaposlene osebe (delavci in delavke) s služabniki v praški namestniški tiskarni, v praški založbi šolskih knjig in v graški namestniški tiskarni ne smejo biti glede na skupno vsoto plače, draginjskih doklad in drugih priboljškov na slabšem, kakor so državni delavci enakih kategorij.

9. Učitelji telovadbe v srednjih šolah, ki so dosegli isto učiteljsko sposobnost, kakor učitelji telovadbe na učiteljskih, naj se imenujejo pravim učiteljem telovadbe 9. činovnega razreda in naj dobe tudi primerne draginjske doklade in izredne priklade.

II. predlog. Da se odpravijo trdote v obstoječih odredbah z ozirom na draginjske doklade, se poziva vlada, naj izvede sledeče spremembe:

1. Draginjske doklade naj se izplačujejo delavcem, poštnim uslužbenecem na deželi in pomožnim slugam tudi v slučaju obolenja in sicer, dokler ne ozdravijo, oziroma da jih ne provizionirajo ali upokoje. 2. Za odmero draginjskih doklad otrokom podeželnih poštnih uslužbenecv se določi normalna starost z 18. leti. 3. Rodbinskemu stanju državnih uslužbenecv primerna draginjska doklada se izplača državnemu uslužbencu v popolni izmeri tudi takrat, če so žene državnih nastavljenecv uslužbenecv kot pomožne sile države in imajo toraj pravno pravico do draginjskih doklad v samskim osebam določenem okviru. 4. Pri državi kot pomožne sile zaposlene vdove državnih uslužbenecv dobe draginjsko podporo izplačano pod tem naslovom v okviru, ki se določa službenecem enakih kategorij.

III. predlog. 1. suplenti in asistenti na srednjih učnih zavodih in visokošolski asistenti (konstrukterji) so glede na draginjske doklade enaki z ozirom na svojo službeno dobo praktikantom in avskultantom. 2. Poštni oficianti in poštni adjunkti so z ozirom na draginjske doklade, upoštevajoč njih prejemke, enaki deželnim knežjim uradnikom.

IV. predlog. Vlada se poziva, naj v letošnjem jesenskem zasedanju predloži poslanski zbornici v smislu večkrat vloženih predlogov zakonski načrt o najnižjih prejemkih zasebnih nastavljenecv.

O predlogih bo poročal zbornici poslanec Heine.

Krvne žrtve Slovanov.

Češi poslanec Rydlo je vložil interpelacijo o razmerju krvnih žrtvev posameznih dežel. Glasom izkazov o vojnih poškodovancih z dne 19. avgusta 1917 odpade na Češko 44.983 slučajev, na Dunaj 5781, na Spodnjo Avstrijo 5947, na Zg. Avstrijo 5785 in Solnograško 1185. Za Češko pride Gabcija s 35.014 in Moravska s 14.197 ter Šlezija s 4908 slučajji. Iz teh številkih izhaja, da so doprinele Češka in druge slovanske dežele največje krvne žrtve. Ali naj se češki narod spričo teh groznih krvnih žrtvev in nadalje politično in gospodarsko zatira?

Dobernig umrl.

V zadnjem času smo večkrat brali v listih, da je močno bolan koroški deželni odbornik in državni poslanec J. W. Dobernig, sinoči pa smo prejeli vest, da je umrl dne 24. tek. mes. ob 5. uri popoldne. Mož zasluži, da se ga spomnimo tudi v našem listu, ker je znano, da je stal Dobernig vedno na čelu gonje proti Slovincem in da je bil on prvi, ki je pričel opozarjati Nemce v »Tagespost« na jugoslovansko gibanje. Dobernig je bil rojen l. 1862. v Bajčah na Koroškem kot sin slovenskih staršev — saj njegovi starši niso znali nemško — kjer je bil njegov oče šolski sluga. Starši sicer revni, so dali Doberniga v gimnazijo, ki jo je tudi dokončal, nato se je pa posvetil časnikarstvu. Kot dijak se je Dobernig zavedal svojega slovenskega pokoljenja in ko je bil pozneje v Trstu urednik »Triester Zeitung«, se je še čutil Slovence. Ko se pa je pozneje preselil v Celovec, kjer je bil urednik in od leta 1886. do 1907. lastnik strupenih nemško-nacional. »Freie Stimmen«, se je prelevil v zagriženega nemškutarja ter je bil za koroške Slovence s svojim listom pravi bič. Vsled svoje nemške zagriženosti je zaslovel Dobernig in l. 1895. ga je potujčeno mesto Celovec izvolilo za svojega poslanca, katero je zastopal do svoje smrti. Kot poslanec je bil zelo delaven, njegovi govori so se odlikovali po napadih na Slovence, in neprenehoma je opozarjal Nemce na vsako najmanjšo pridobitev Slovencev in je kot načelnik »Südmärke« in »volksrata« pomagal graditi nemški most do Adrije. Dobernig je bil zelo velik nasprotnik slovenske koroške duhovščine, katero je dan za dnem napadal bodisi na javnih shodih, bodisi v »Freie Stimmen«.

Dobernig je bil po dr. Grobu predsednik nemške nacionalne zveze. Toda ni se dolgo držal. Vrgli so ga češki Nemci. Pa tudi med alpskimi nemškimi nacionalci je imel precej sovražnikov.

To in ono iz politike.

a) Laž v javnem življenju.

Dne 22. julija je govoril v zbornici ob priliki debate o obtožbi ministrskega predsednika in notranjega ministra tudi poslanec Lodgman, Nemeč s Češkega, z angleškim imenom. Moža poslušaj lahko tudi Nenemeč; odklikuje ga fin nastop, jasen prost govor, zlasti pa odkritosrčnost, s katero pove svoje stališče. Tako je brez

vseh pomislekov priznal, da Nemci nočejo vpeljave narodnih okrožij drugod kot na Češkem, ker jim drugod to ne kaže. Na Štajerskem smo Nemci prav tako narodni imperialisti, ki ne marajo delitve, kot Čehi na Češkem. Da so sedanje razmere v Avstriji nevzdržljive, priznava odkrito. Kako more obstajati država, ki nima za nobeno drugo več časa kot za narodne boje? A o tem nameravam govoriti še malo v sledečem odstavku. Tu naj omenim le eno Lodgmanovo misel, da namreč v Avstriji ni mogoč sporazum najbolj radi tega, ker tičimo v strašni mreži laži:

Dne 23. julija sem bral uvodnik v Preši, kjer toži člankar nad žalostnim dejstvom, da cesar v svojem pismu, s katerim jemlje na znanje Seidlerjev odstop, nič ne govori o nemškem kurzu, nič o stebrih države, nič o strankah, ki so »doslej brezpogojno« nastopale za državne potreščine. Tu beremo tudi klasičen primer laži v javnem življenju, tako debelo laž, da zasluži, da si jo ogledamo od bliže in se ji nasmejemo, zraven se pa utrdimo v nevernosti nasproti časopisu. Nemški kurz, pravi Preša, ni hotel nikake krivičnosti, »ampak se je rodil iz čustva, da je bil že dolgo let najrevnejši in v politiki najbolj zanemarjen sin Avstrije tudi najzvestejši.« Človek bere in pogleda še enkrat: Ali je mogoče, da zapiše tako klobaso list, ki pravijo o njem, da ga berejo ministri vsak dan, ki velja skoro za vladno glasilo, ki je brezdvomno najuglednejši list avstrijskih Nemcev, list, ki ga berejo po celem svetu kot Temps ali Matin, list, po katerem presoja Evropa Avstrijo? Berem še enkrat. Nemci so res označeni kot »Oesterreichs seit Jahren ärmster und in der Politik am meisten vernachlässigter Sohn«. Torej najrevnejši narod v Avstriji so Nemci, ki imajo v rokah skoro vso industrijo, veletrgovino, visoke službe? Kaj naj pa potem rečemo n. pr. o Jugoslovanih v Istri, Dalmaciji, Hercegovini, sploh po vsem Krasu? Kaj o krajih, ki jih je opustošila vojna? In v politiki so najbolj zanemarjeni — pa imajo vso vlado v rokah, vso armado, po celi državi najvišja politična mesta, na Slovenskem celo skoro vse okrajne glavarje?

Ce se hoče kdo z menoj sporazumeti, je prvi pogoj, da debatira z menoj tako, da ne trdi stvari, ki so tako pretirane, da jih niti sam ne verjame. Dokler bomo pa brali po nemških listih takele gorostasne trditve, smo pa še daleč od tega, da bi skupaj iskali resnice.

b) Proračunska debata.

Skupaj iskali resnice...

Bilo je davno pred vojno in v naši lepi Ljubljani smo radi premlevali domačo politiko in izkušali pridobiti nasprotnika za lastno stališče. Pa brez uspeha. Ce se je debaterju zdelo, da se boj na eni točki zani ne vrši ugodno, ga je pustil in napadel drugo točko, in tako je šlo dalje; nobena stvar se ni obravnavala temeljito do konca, pri nobeni točki se ni dognalo, kdo ima prav In kaj je resnica. Konec debate je bil ta, da sta nasprotnika našela drug drugemu grehe njegove stranke, potem pa amen! Sedaj pa vidis, kako grdi ste ljudje v vaši stranki! Izpreobrniti se itak ni nikdo resno mislil.

Tega se človek spomni, če posluša proračunske debate v zbornici. Govorniki imajo čas po eno uro in smejo govoriti o vsem, kar jim ni všeč v Avstriji. Denarne razmere so pri nas obupne. Letni primanjkljaj v našem proračunu znaša okroglo 20 milijard. Za toliko presega stroški državne dohodke v enem samem letu. Pomislimo, koliko je 20 milijard! 20 milijonov ljudi bi jih plačalo, ako bi vsakdo — od otroka do starca in zadnjega berača — plačal tisoč kron. Papirnatega denarja smo imeli pred vojno za 2 milijardi 100 milijonov, danes ga imamo za 24 milijard, več kot desetkrat toliko in seveda več kot dvajsetkrat preveč, ker je zlato šlo iz države in ga imamo le še za 300 milijonov. Od 100 K je v Avstriji pokrita v zlatu le ena krona in 30 vinarjev, dočim je v Nemčiji še pokritega 20 odstotkov papirnatega denarja v zlatu. V zadnjih 12 mesecih — od srede leta 1917. do srede leta 1918. — je poskočila množina papirnatega našega denarja od 14 na 24 milijard. Seveda vrednost denarja ne temelji samo na kovinskem zakladu države, ampak tudi na drugem državnem premoženju. Zadošča, da je pokrita v zlatu za 40 odstotkov bankovcev.

Proti tem številkam smo otopeli in mirno gledamo, kako gre finančni voz svojo pot, ki jo nam kaže vojna. Grozotne številke niso vzbudile nikakega zanimanja, če izvzamemo strokovnjake za finančno vedo, finančnega ministra, dr. Steinwenderja in morebiti nekatere druge. Narode zanimajo druga vprašanja, ki so za njih bodočnost odločilnega pomena. Kakšna bo usoda Avstrije po vojni? Kako se bo uredilo medsebojno razmerje narodov? Na vseh straneh ogromne pritožbe, povsod nezadovolnost. O enakem parlamentu je

težko govoriti. Malo je govornikov, ki bi zbrali okrog sebe veliko število poslušalcev vseh strank. Vsak govori v prvi vrsti ali pa izključno le somišljenikom. Obdolžitve se množe in množe, malokdo jih zavrača v podrobnostih, vsakdo rabi krepke izraze, ker ve, da ga predgovornik, s katerim polemizira, niti ne posluša. Tudi časopisje ne nudi prave slike o parlamentu, ker vsak časopis omenja v prvi vrsti govornike, ki spadajo k njegovi stranki. Stenografski zapisniki pa ne pridejo v širšo javnost. Gotovo so izjeme, ki govore stvarno in tako, da so pripravljene dokazati sleherno trditev. Marsikak govor pa kaže znake, da je govorjen le somišljenikom. Kot grozovite številke v proračunu napolnijo vsakogar z obupom, da bi mogel na kak način z uspehom nastopiti za izboljšanje naših financ, dokler traja vojna, tako se je tudi v notranji politiki nabralo toliko krivic in nezadovoljnosti, da bi bil revež tisti, ki bi hotel ogromno gradivo po vrsti predelati. Prepad med narodi se širi in širi in le redkokdaj pade beseda, ki ga skuša premostiti.

Eno postane pri tem človeku jasno: Tako kot doslej ne gre več naprej! Avstrija se mora reformirati tako, da bodo zakonodajni zastopi mogli delati kaj drugega kot izgubiti vso energijo v narodnostnem boju. Krvavo je sedaj narodnostni boj potreben, ker gorje nemškimi narodom, če bi se ne bili dvignili in zavpili na ves glas, da odmeva po Avstriji in po svetu: »Tudi mi smo še na svetu in hočemo svoj prostor na solncu! Tudi mi hočemo imeti plačilo za žrtve, ki jih ne opiše nobena beseda!« A ta klic mora najti odziv, in če hoče Avstrija obstajati, se morajo brezplodne narodnostne debate le umakniti razmotrivanju gospodarskih in kulturnih vprašanj. Če ne, ne bomo mogli tekmovali z drugimi državami, obubožali bomo — to se pravi: padli bomo še globlje — v gmothen in duševnem oziru. Tvorili bomo državo, ki se ji bo smejal in jo pomiloval ves svet. Kako se naj Avstrija reši iz razmer, ki jim že po naravnih zakonih mora biti kmalu konec, smo povedali Jugoslovani in Čehi s svojimi deklaracijami.

Lodgman je končal s trditvijo, da bo največji sad sedanje vojske ta, da se bo naredil konec narodnemu šovinizmu — ne narodni misli, ki bo ohranila svojo moč še stoletja; saj je tudi 30 letna vojska napravila konec vsemkim bojem. Eno je gotovo: Tudi v narodnem oziru mora enkrat znamenati poštenost in — pamet!

c) Groznje.

Seidler mora ostati! »Mi Nemci vidimo v njem garancijo nemškega kurza. Odstop Seidlerja bi pomenil za nas zmago slovske opozicije. Ta misel je neznosna.« — »Za nas Ukrajince bi pomenil Seidlerjev padec koncesijo vlade nasproti Poljakom, ki zahtevajo glavo ministrskega predsednika, ker je obljubil delitev Galicije. V slučaju, da Seidler gre, bi pomenilo to za nas signal, da nastopimo z najskrajnejšimi sredstvi proti vladi!« Take in še hujše izjave so krožile po časopisju. Bralci smo seveda več ali manj verjeli. Sedaj je šel Seidler — pa se nikdo kaj prida ne zmeni. »Odstop kabineta Seidler nas napolnjuje z nezadovoljstvom. Zaenkrat bomo zavzeli čakajoče stališče,« pravi vodja Ukrajincev Petrušjevič. Nemci bodo godli, a vendar brezdvomno dokazali, da vse boleznj ozdravi čas. Ta skušnjava je za vsakega bralca časnikova poučna. V politiki gre pač kot pri kupčiji. »Ne dam pa ne dam. Več stane mene samega. Jaz moram zapreti, če bom tako prodajal.« Če pa ne gre blago po zahtevani ceni, pa gre navadno tudi ceneje.

Vprašanje naše prehrane.

C. kr. namestniški koncipist in vodja okrajnega gospodarskega urada v Ptujju je spisal pod gornjim naslovom knjižico, ki se bavi s predmetom, ki je jasno izražen že v naslovu samem. Knjižica je izšla že preje v nemškem jeziku in se je nemška in zlasti kmetijska strokovna kritika izrekla o njej zelo pohvalno. Knjižica je razdeljena v pet poglavij, vsako z več podpoglavij. Pisatelj povdarja predvsem potrebo sistematičnega pospeševanja lastnega pridelovanja in ravno tako sistematične zasege, oziroma nabave in razdelitve pridelkov. To načelo bi se moralo upotrebiti seveda tudi za industrijske izdelke, vendar se oziroma pisatelj v prvi vrsti na kmetijske pridelke. Dosedanje izkušnje so pokazale, da se žetve ne da doma zaseči, pa naj se porabijo še tako stroga sredstva. Nabava pridelkov postaja vedno težja, na čemer je precej kriv današnji način nabave in oskrbe. Statistični podatki so vzlic velikemu trudu in stroškom nezanesljivi. Vzrok dosedanjih neuspehov je v glavnem v celem sistemu, ali bolje v pomanjkanju sistema pri nabavi poljskih pridelkov. Z našim kmetom se ne postopa kot z osebo, ampak kot z nekako stvarjo. Na kmeta ne more vplivati ugodno, da se mu na kilogram natančno predpiše, koliko sme obdržati za lastno preskrbo in seme in ko-

liko mora oddati. Pri dosedanjem načinu rekviriranja moramo računati s pasivnim kakor z aktivnim odporom v poljedelskih krogih. Kmet bo izgubil voljo do vsega in potem bodo uspehi dobave živil v prihodnjih letih še mnogo žalostnejši nego danes.

Zato bi se moralo kmetovalca pridobiti za to, da sodeluje prostovoljno pri oskrbi. Država naj bi s posameznimi posestniki napravila dobavne pogodbe. Takim posestnikom naj bi se dovolile gotove davčne olajšave, ugodnosti pri nabavi gospodarskih potrebščin itd. Uvedel naj bi se sistem, da se popolnoma oproste vojaške službe vsi gospodarji, ki se obvežejo, da oddajo neko gotovo količino, n. pr. najmanj en vagon poljskih pridelkov, in od tega najmanj 1000 kg krušnega žita. Manjšim producentom pa naj se pomaga z dalekosežnimi dopusti oziroma oproščanjem za krajši čas, posebno za čas žetve. Ustanovili naj bi se posebni gospodarski evidenčni uradi, ki naj bi se jim delokrog raztezal na več občin. Ti uradi naj bi vodili vso gospodarsko evidenco ter bili pomožni uradi političnih oblasti. Imeli naj bi v razpregledu vse pridelovalce in potrošnike; pri prvih, koliko meri posestvo, koliko zemlje je obdelane, koliko je živine itd. Predvsem pa bi ti gospodarski evidenčni uradi sklepali pogodbe glede prostovoljne oddaje določene množine pridelkov. Taki posestniki bi bili popolnoma prosti vseh rekvizicij in prosti tudi vsakega drugega nadzorstva, čim bi oddali pogojeno množino pridelkov. Glede sistematičnega oproščanja gospodarjev navaja pisatelj zgled, da je v nekem političnem okraju s približno 16.000 kmetijskimi gospodarstvi in okoli 30.000 hektari obdelanih njiv oproščenih nad 700 gospodarjev. V tem okraju se je dobilo vzlic najstrožji rekviziciji v vseh gospodarstvih le okoli 70 vagonov žita, ko bi se pa oproščali le gospodarji, ki se obvežejo, da bodo oddali vsaj 1000 kg krušnega žita, bi se spravilo vkup enako množino žita brez stroškov.

Knjižica je vsekako priporočila vredna, ker ima mnogo zelo uvaževanja vrednih misli za dobo prehodnega gospodarstva. Dobiva se v vseh knjigarnah. Cena 2 kroni.

Moralna agonija Rusije.

Ruski dnevnik »Viečernije Ognj« z dne 9. junija objavlja pomemben uvodnik Aleksandra Drozdova. Iz njega posnemamo:

»Domovine nimamo več. Samo Čičerin (ljudski komisar za zun. zadeve) uporablja še v svojih protestih mrtvi izraz: Rusija. Samo sentimentalna inteligenca ali kratkovidni entuzijasti govorijo še o Rusiji. Toda Rusije ni več.

Naše obširne obmejne pokrajine, naša mesta, naše reke, ki so bila nekoč zatočišča za ponosne ruske oklopnice, to ni več živa, ampak speča Rusija. Rusija brez armade, brez moči. Rusija, v kateri ne živi več niti ena ruska duša.

Na zidovih hiš v Petrogradu, na železnih ograjah vse napisi: Prodaja pohištva, slik starih slikarjev, dragocenega porcelana in drugih dragocenosti. Nekdo je umrl, a sedaj prodajajo to, kar ga je v življenju obdajalo.

Rusko dušo so zamenjali s »splošno človeško«. Dajte ji mir, dajte ji velikonočne praznike brez streljanja in dobro hrano. Čisto postransko je, kdo to daje, glavno je le, da sploh daje. A dati more samo močni, samo zmagovalec — Prusak.

Ne skrivajmo se pred bridkostjo. Pridajmo: Rusija pričakuje prihoda Nemcev. V prodajalnah kruha, kakor tudi drugih prodajalnah, sredi neobsejanih polj, v pisarnah in uradih, pred vrhodi uničenih tovarn pričakuje Rusija Prusaka. In on bo prišel in bo sodil in vladal.

Četudi postane Rusija igrača v njegovih rokah, naj postane polje intrig — a zato zavlada vsaj red in končno se bomo vsaj enkrat najedli do sitega.

Ziveli smo pod knuto nezmožnih carjev, zakaj bi ne mogli živeti pod vlado cesarja Viljema? Diagnoza sedanjega razpoloženja v Rusiji je lahka in pričakovanje Nemcev je razumljivo. Migljaj Nemca pomeni za nas pravo, plesali bomo tako, kakor nam on zaigra, a ruskih upognjenih ramen se že dotika »prijateljski in sosednji« pruski škorenj.

Volja po suženstvu je zavladala sedaj nad Rusijo. Sram me je govoriti o tej naši zadnji sramoti. A sedaj je jasno, zakaj so Nemci tako močni: ne samo vsled militarizma, dalekonosnih, tajnih topov, ne samo vsled železne discipline svojih armad in vsled svoje narodne solidarnosti. Nemci znajo sovražiti, in to je njihova sreča, njihovo jamstvo za gotove uspehe ob koncu vojne.

Od prvega strela na bojnem polju verujejo oni v svojo silo in pravičnost svojih zahtev. Ko se je dvignil glas o nemških krutostih in brutalnostih, tako n. pr. o porušenju Reimsa, Kališa i. t. d. — tedaj so vstali najodličnejši možje nemške vede in umetnosti v obrambo časti svoje domovine.

Tam znajo ljudje sovražiti, a znajo tudi ljubiti. A ljubezen pomeni upanje.

Medtem pa mi udušujemo v sebi zadnje plamen domovinske ljubezni — in polagamo do smrti izmučeni glavo pod tuji jarem: Rusija leži v agoniji.

Država in kmet.

Vojska nam vsaki dan dokazuje, kakšne važnosti je kmetijski stan. Pokazala ni dokazala nam je, da naše kmetijstvo ni na tistem višku, kakor v drugih državah. Kmet ni tega kriv, avstrijske vlade so krive, da avstrijsko kmetijstvo ni na tistem višku, ki ga zahteva moderna naša doba, ker mu ne skrbi za pouk vsaj v tisti meri, v kateri skrbi za druge stanove.

Izkušnje vojske naših državnikov niso čisto ničesar naučile. To nam dokazujejo postavke avstrijskega proračuna za upravno leto 1918-19 o vsotah, ki jih je namenila vlada prosvetnim in izobraževalnim namenom kmetijskega stanu. Poljedelsko ministrstvo proračunava v prosvetne namene kmetijskega pouka vsoto 3.153.890 kron, ki se razdeljuje takole: za državne učne zavode 1.361.890 kron, za nedržavne zavode 1.025.000 kron in za pospeševanje prosvetnih kmetijskih namenov 767.000 K.

Kmetijskim namenom služita tudi vsoka kmetijska šola, za katero so proračunani izdatki s 683.715 kronami in živinozdravniške šole, katerih izdatke proračunava s 490.106 kronami. Omenjati pa moramo, da služijo živinozdravniške šole bolj namenom vojaštva, kakor kmetom, vsled česar se ne smejo smatrati za čisto kmetijsko zadevo. Država bo torej v prosvetne namene kmetijskega stanu izdala »ogromno« vsoto 4.327.711 kron pri proračunu izdatkov 24.321.140.465 K!

Kaj stori vlada za kulturno povzdigo kmetijskega stanu zdaj vemo. Primerjajmo, kaj pa stori za povzdigo obrtnega stanu. Pred vsem pribijmo: Vsaki vinar, ki se izda v povzdigo obrtnega stanu je potreben in se mora izdati. Še več, kolikor stori vlada za obrtni stan, bo morala storiti, a za to zdaj ne gre, marveč za primerjavo modrosti državnikov o presoji kulturnih potreb posameznih stanov. Za izobraževalne namene obrtnega stanu se proračunava v upravnem letu 1918-19 K 16.962.097, katera vsota se razdeljuje takole: za državne obrtne zavode 13.814.670 kron, za nedržavne zavode 2.967.427 kron, za pospeševanje obrtnega pouka 180.000 kron.

Država izda torej za kulturne namene obrtnega stanu 12.634.386 kron več, kakor za prosveto kmetijskega stanu!

Boji z Italijani.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO. Dunaj, 24. Uradno: Na italijanski fronti nobenih posebnih bojev.

Naše vrle čete so na albanskem bojišču z žilavim odporom preprečile trajne napore sovražnika, da prebije naše črte v odseku Devoli.

Načelnik generalnega štaba.

Bitka na Francoskem.

Berlin, 24. Uradno:

S topovi se je živahno delovalo severno od Lysa, pri Arrasu in pri Albertu. Na zahodnem bregu Avre je prodl Francoz povodom krajnega napada pri in južno od Maillyja začasno do Avre. Naš protisunek je zopet izravnal položaj in je odbil zvečer delne napade, s katerimi je izpadel sovražnik proti Maillyju in severno od tam.

Sovražnik je nadaljeval včeraj zjutraj med Aisno in Marno napade svojih množic, ko je privedel novih divizij. Armada generalnega polkovnika pl. Bochna je izjalovila večkrat ponovljeni naval sovražnika. Francozi in Američani so imeli zopet najtežje izgube.

Med Noyantem in Hartennesom je sovražnik petkrat brez uspeha naskočil. Na obeh straneh Villemontoire je pridobil začasno nekaj tal. Naš protinapad ga je vrgel čez njegovo izhodno črto. Villemon-toire smo zopet iztrgali sovražniku, ki se je umikal v gostih množicah, katere je ob-streljevalo naše topništvo. Naš uničevalni ogenj je razbil severno od Qurqa sovražne napade v pripravljanih postojankah in pri njih prvem navalu. Oklopne vozove, ki so prebili našo črto, smo sestrelili; pehota, katera jim je sledila, je bila vržena s protisunkom. Tudi borilci med Qurqom in Marno so odbili močne sovražne napade večinoma že pred svojimi črtami. Z višine severnovzhodno od Rocourta in iz Chateletskega gozda smo vrgli sovražnika zopet s protinapadom. Popoldne so se bili le še delni boji. Sovražnika smo odbili.

Jugozahodno od Reimsa so trajali podnevi težki boji dalje. Med Marno in Ardre je izvajal sovražnik podnevi večkrat brez uspeha silne delne napade. Francoz je vrgel severno od Ardre poleg belih in črnih čet tudi Italijane in Angleže v boj. Napad Italijanov, ki je bil že v pripravlie-

ni postojanki učinkujoče zadet, se je le slabo razvil in smo ga hitro sestrelili. Tudi Francoze in Angleže smo odbili z bojem, ki je bil večkrat ljut in deloma tudi s protisunki. Ludendorff.

Berlin, 24. julija zvečer. Uradno: Na bojišču med Soissonsom in Reimsom je bil splošno dan miren. Delni boji so se bili južno od Qurcqua in jugozahodno od Reimsa.

Podmorska vojska.

Berlin, 24. Uradno: Neka naša podmorska krizarka je potopila 15 parnikov in 12 jadrnic, ki so obsegali skupno okroglo 61.000 ton.

Načelnik admiralnega štaba mornarice.

Francosko poročilo.

20. julija zvečer. Uspeh naše zmogovite protiofenzive ni izostal. Nemci, katere smo silno napadli na njih desnem krilu in južno od Marne, so se morali prisiljeni umakniti čez reko nazaj. Držimo celi južni breg Marne. Francoske-ameriške čete med Aisno in Marno, ki napredujejo dalje, so vrgle sovražnika, ki se je žilavo branil. Dosegli smo Ploisy in Parcy-Tigny in prodrli čez St. Remy, Blancy in Roset-St. Albin. Južno od tam drže naše čete splošno črto Priez-visoka planota severo-vzhodno od Courchamps. Med Marno in Reimsom se bijejo silni boji. Francoske-angliške čete so v silnem napadu trčile z znatnimi silami skupaj. Kljub ljutemu sovražnemu odporu smo pridobili v Cortonskem gozdu, v Ardrijski dolini in pri Euphrasi tal. Število od 18. julija ugrabljenih ujetnikov presega 20.000, topov smo uplenili nad 400.

Iz Rusije.

Kako so usmrtili carja Nikolaja II.

Helsingfors, 24. julija. O usmrtni bivšega carja Nikolaja II. se poroča: Carja so ustrelili 16. julija brez vseh formalnosti. Rano zjutraj je vdrlo 300 rdečih gardistov v hišo, v kateri je stanovala carjeva rodina. Carja so vlekli na cesto in precej ustrelili. Kake smrtne obsodbe ali kakega uradnega spisa sploh niso prebrali. Uralški sovjet je obvestil osrednji odbor v Moskvi o usmrtni šele naknadno po usmrtni. Pravi, da je zapovedala uralska vlada tako hitro usmrtiti carja, ker so našli spisov, ki so kompromitirali bivšega carja, ker naj bi izbruhnila v nekaterih dneh revolucija.

Odvedeni veliki knezi.

Moskva, 22. julija. (K. u.) »Naš Vjek« poroča: Predsednik sovjeta v Jekaterinoslavu je brzojavil, da je napadal neznan tolpa 18. julija stanovanje bivših velikih knezov Igorja Konstantinoviča, Ivana Konstantinoviča in Sergeja Mihajloviča, katere je kljub odporu straže odvedla. Uvedli so poizvedbe.

Japonska v Sibiriji.

Tokio, 23. julija. (K. u. Reuter.) Državni svet je pod predsedstvom cesarja sklepal o ukrepih vlade glede na Sibirijo. Začasna vlada v Vladivostoku je vročila zaveznikom noto, s katero prosi skupnega vojaškega nastopa. Stališče, ki ga bodo zavzeli zavezniki, bo odvisno od položaja v vzhodni Sibiriji.

Poljaki za Jugoslovane.

Dunaj, 24. julija 1918.

V Krakovu se je osnovalo društvo prijateljev jugoslovanskega naroda, ki ima nalogo, seznaniti Jugoslovane s kulturnim, socialnim in političnim življenjem Poljakov. V ta namen bodo poljski umetniki stopili v stik z jugoslovanskimi ter otvorili še v tekočem letu v Ljubljani poljsko umetniško razstavo.

Poljaki pri glasovanju za obložbo ministrov.

Pri glasovanju o českem predlogu, naj se dvigne obložba proti bivšemu ministrskemu predsedniku dr. vit. Seidlerju in bivšemu notranjemu ministru grofu Toggenburgu so manjkali sledeči jugoslovanski poslanci: Baljak, Biankini, Čingrija, dr. Laginja, dr. Rybač, dr. Tresić-Pavičić in dr. Šusteršič. Nekateri izmed njih so vsled bolezni opravičeni. Poslanec Jaklič je bil na Dunaju, a se, kakor omenjeno, glasovanja ni udeležil.

Politične novice.

Občinski odbor v Mokronogu je v svoji seji dne 14. t. m. soglasno sklenil: 1. Neomajno ljubezen in zvestobo do naše vladajoče habsburške dinastije in domovine. 2. Neomajno vztrajanje na stališču državnoopravne deklaracije Jugoslovane kluba z dne 30. maja 1917, kakršno izjavo je že tukajšnje županstvo dne 2. decembra 1917 oddalo Jugoslovanskemu klubu in sicer edino le pod žezlom habsburško-lorenske dinastije. 3. Z največjo ogorčenostjo obsojamo vsa izdaistva, zlasti velizdaistva. 4.

Visoki deželni odbor se naproša kot najvišja deželna avtonomna oblast v deželi, da pristopi k majniški deklaraciji.

† **Krajevni odbor S. L. S.** za Novo mesto je bil sestavljen dne 15. julija. Za načelnika je izvoljen kanonik Erzar, za tajnika prof. dr. Ažman.

† **O izjavi kočevske duhovščine** se nam naknadno poroča, da je gg. Fr. Skulj in A. Znidaršič nista podpisala v taki obliki, v kakršni je bila objavljena.

† **Ogrski državni zbor.** V seji dne 24. t. m. je poročevalec Barta predložil poročila finančnega odseka o zakonskih načrtih za davek na sol in premog, dalje na vojni dobiček avstrijske-ogrske banke in več drugih manjših predlog. Honvedni minister baron Szurmay je predložil dopolnilni zakonski načrt zakona o vojaški preskrbi. Nato je zbornica prešla na dnevni red in v tretjem branju sprejela zakon o volilni reformi, nato pa zakonski načrt o nakupu novih akcijske ogrske reške in pomorske brodske družbe za državo in končno več predlog o lokalnih železnicah. Nato so sledile interpelacije, ki jih je pa avstrijska cenzura popolnoma zaplenila.

† **Češko časopisje o položaju.** Praško »Pravo lidu« piše: Nad padcem dr. pl. Seidlerja ne moremo triumfirati, ker smo že slišali odločno izjavo, da se na protičeškem vladnem sistemu ne bo nič izpremenilo. Zato je končno vseeno, kateri birokrat prevzame vlado. Danes velja v Avstriji kot najvišja državniška umetnost sistem trajnega stiskanja nenemških narodov. — Glasilo agrarne stranke »Venkov« pravi z ozirom na obtožni predlog: Dasiravno predlog ni našel večine, nam ostane vendar zadoščenje, da smo ga vložili. Nemška manjšina se ne sme več označevati za gospodujoč element. Sicer pa ne smemo pozabiti, da niti ves nemški narod ne soglaša s svojimi voditelji.

† **Rusija in Finska.** Iz Stockholma se poroča, da se bodo vršila mirovna pogajanja med Rusijo in Finsko na predlog Rusije v Berlinu.

† **Splošna brambna dolžnost v Finski.** Finski deželni zbor je sprejel v drugem branju soglasno postavlo o splošni službeni dolžnosti.

† **Oboroževanje Amerike.** Vojni tajnik namerava predlagati kongresu načrt o spremembi službene starosti in o razširjenju mobilizacije. Mornariški tajnik je naznanil, da šteje osobe mornarice zdaj 503.379 častnikov in mornarjev, od katerih jih pripada 219.358 aktivni, 219.506 rezervni mornarici, ostali stražijo obal.

† **Ukrajina zaprla rusko mejo.** »Izvestija« poročajo, da je zapovedala ukrajinska vlada zapreti mejo proti Rusiji in sicer se uradno trdi, da vsled kolere, ki razsaja v Rusiji.

† **Grofa Berchtolda** je imenoval cesar za lastnoročnim pismom za predsednika kuratorija avstrijskega muzeja umetnosti in obrti.

† **Mirovna pogajanja med Rusijo in Ukrajino.** Iz Kijeva se poroča 24. t. mes., da so se v zadnji seji mirovne delegacije ostro sprli. Ukrajinci so obdoližili nekega člana ruske delegacije, da agitira proti ukrajinski vladi, a Rusi so dokazali, da to ni res. Ukrajinci so se sprli radi meje z republiko donskih kozakov, s krimsko republiko so prekinjene vse zveze.

† **Lorda Cecilia skrbi Rusija.** Lord Cecil je izjavil, da so gospodarske in življenjske razmere v Rusiji naravnost strašne in da ni izključeno, da bo umrlo pozimi vsled mraza in lakote do 20 milijonov ljudi v Rusiji.

† **Izjava belgijskega ministrskega predsednika.** Le Havre, 23. julija. (K. ur.) Agence Havas: Belgijski ministrski predsednik Cooreman je izjavil: Belgija ne mara drugačnega, kakor miru časti in pravice. Odklanja drzno pred kratkim v nemškem državnem zboru izraženo teorijo, ki napravlja iz Belgije zastavni predmet.

† **Vojska Američanov.** Newyorški dopisnik »Matina« brzojavlja: Američani bodo imeli v Evropi do 21. septembra 1 1/2, do Božiča 2 1/2, do spomladi 1919 3 in do jeseni 1919 4 milijone mož.

† **Prekmorski transporti ameriških čet.** London, 23. julija. (Kor. ur. Reuter.) V spodnji zbornici je izjavil parlamentarni tajnik ladjnega ministrstva, da prepeljejo čez Atlantski ocean z angleškimi ladjami 200.000, z ameriški pa vsaki mesec 100 tisoč mož, kar seveda znižuje uvoz v Anglijo in v zvezne dežele, a uredili so plovbo tako, da uvoz živil in streliva zadošča.

Dnevne novice.

— **Mokronog.** Občinski odbor je imenoval prevzvišenega gosp. knezoškofa dr. A. B. Jegliča za častnega občana občine Mokronog.

— **Loški potok.** Okrožje S. L. S. se bo tu udeležilo, ko ljudje opravijo najnujnejše delo po lažih in polju. Košnje je tu mnogo, delavcev in sena pa prav malo. Ako bo pobrana vsa živina, bodo ljudje tudi seno lahko odstopili. 21. t. m. smo bili več lepših dneh opozorjeni,

da se prično takoimenovani pasji dnevi. Prišel je od zahoda naliv k sreči brez toče. Vrglo je še zeleno žito po tleh. Tudi pri Sodražici se je oglasila toča, vendar ni povzročila večje škode.

— **Iz Dobropole.** Naša fara je preživela leta 1917/18 vse Ruse in vojake, ki so bili pri nas, na tisoče in tisoče Italijanov, Dalmatincev, Tržačanov, Goričanov, na stotine revnih ljudi — ne glede na brezobzirne revkizicije — letos bomo zadovoljni, če bomo imeli sami zadosti za pod zob. V nedeljo, dne 21. t. m., so se zbrali nad našo dolino temnosivi oblaki, počrnili so se, zašumelo je v njih, zapihal je mrzli sever in udarila je toča kot je ne pomnijo še Dobropole. Drobila je in drobila in v par minutah zbila vse v zemljo. Pšenica, koruza, proso in krompir je uničen popolnoma. Žalosten je pogled po našem polju, ki je bilo letos eno najlepših na Kranjskem. Vse je uničeno, ljudstvo gleda s strahom v bodočnost. Koliko truda, koliko žuljev na trudnih rokah, koliko požrtvovalnih dejanj slabotnih žensk in doma ostalih starcev! Pa je prišlo in v par minutah uničilo vse, vse —. Prosimo okrajno glavarstvo in deželno vlado, naj se na licu mesta prepričata o groznem razdejanju, ob razvalinah naših nad in naj to upošteva pri prošnjah za vzdrževalne podpore, za dopuste in za oprostitev itd. — Kat. izobraževalno društvo se je zganilo po dolgem odmoru štirih let iz mučnega spanja in priredilo dr. Krekovi: »Fantič, le gori vstan!« ter »Tri sestres«. Kako težko je bilo dekletom in fantom-igralcem, ko so stali popolnoma pripravljani za igro v ljudski dvorani, pa se je stemnilo kakor veliki petek, ko je visel Zveličar na križu in začelo drobiti po polju! Mislili smo radi tega žalostnega dogodka preložiti predstavo za nedoločen čas, pa je prišlo vkljub nalivu in dežju 200 ljudi. Predstava je uspela dobro, vsa čast našim dekletom in fantom, ki so se ob času žetve in košnje, ob času največjega vrvenja in pehanja učili svojih vlog in hodili k skušnjam! Ker radi nevihte večina ljudi ni mogla k igri, bomo le-to ponovili dne 11. avgusta.

— **Deklaracijske razglednice.** Začetkom avgusta izide 8 ličnih razglednic s pomenljivimi narodnimi reki, nanašajočih se na majniško deklaracijo. Slike je izvršil g. Maksim Gaspari. Naročila sprejema »Katoliška tiskarna« v Ljubljani.

— **Odlikovana.** V šestič je bil odlikovan četovodja Kofol Jakob, doma ob Sv. Lucije iz Drobočnika na Primorskem. Priljubljen je dosedaj hrabrostne svetinje: srebrno prvega in 2. razreda, dvakrat bronasto in četni križec. In sedaj že v šestič drugokrat srebrno svetinjo 2. razreda. — S srebrno svetinjo 1. razreda je bil odlikovan strelec Joahim Lovrenc iz Vrhnik. Ze poprej je bil odlikovan z bronasto hrabrostno svetinjo in Karlovim četnim križcem. Oba služita pri 6. stotniji gorskega strelskega polka št. 2.

— **Odlikovanja.** Cesar je podelil: stotniku v r. dr. Maksu Samec iz Kamnika vitežki križ Franc Jožefovega reda z vojni dekoracijo, praporščaku dr. Josipu Gebi iz Ljubljane zlati zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje, naredniku Evgenju Betettu (17. pp.), rač. podčastniku 1. razreda Francu Mušiču (7. lov. baon.) in stražmojstru 1. raz. Francu Ljubcu pri orožništvu v Džuri v Albaniji, stražmojstrom Antonu Pirkoviču, Alojziju Podkuboščku, Ivanu Zabretu, Ignacijju Zimi in Karlu Pivku srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje.

— **Kranjsko deželno društvo c. kr. avstrijskega zaklada za vojaške vdove in sirote.** Dne 27. julija t. l. se je vršila seja delavnega odbora pod predsedstvom društvenega predsednika ekscelence grofa Attemsa. Sklenilo se je podpisati 50.000 K osmega vojnega posojila, pod gotovimi pogoji ustanoviti mesta za vojne sirote v sirotiščih in izdati plačilne listke v prid društva; rešilo se je tudi več prošelj za podpore.

— **Iz Rudnika pri Ljubljani** nam poročajo, da ni tam nikake aprovizacije. Nihče se ne zmeni za obogo stradajoče ljudstvo. Dobiti ni prav ničesar. Moke so dobili za maj, junij in julij za osebo po 2 kg. Prosimo okrajno glavarstvo za ljubljansko okolico, naj vendar pomaga ubogemu ljudstvu.

— **Akcija za pomoč prehrane Dalmaciji.** V hrvaškem saboru se je izmed hrvaških poslancev izvolil poseben odsek, ki naj študira vprašanje, kako hitro pomagati Dalmaciji v prehrani ljudstva. Ta odsek se je brzojavno obrnil na dalmatinskega deželnega glavarja dr. Ivčevića, naj sporoči zaupnike iz Dalmacije, s katerimi bi se mogli pričeti dogovarjati.

— **Triglav.** Slovensko Plan. Društvo naznanja, da bo Triglavski dom na Kredarici v nedeljo, dne 28. julija, otvoren. Oskrbovan bo bolj za silo. Turistom bo na razpolago vino, mineralna voda, čaj, kava, žganje, magijeva juha; po možnosti tudi katere prikuhe in močnate jedi. Turist naj vzame jestvine in kruh seboj. Oskrbovalna bosta Dom zopet zakonska Fran in Ivana Arh.

— **Iz Sv. Križa pri Kostanjevici.** V nedeljo 22. t. m. ob pol 11. uri zvečer je

začel greti kozolec poln sena in do 300 kop strni pri Fr. Pirca na Tkalcih. S kozolcem vred je zgorel hlev, pod in kašča. Ker je bilo naenkrat vse v ognju, so mogli rešiti le 2 voza, dočim je vse poljsko orodje zgorelo. Škode je čez 120.000 K. Ogenj je povzročila bržkone zlobna, skodoželjna roka.

— **Zahteve idrijskega delavstva.** Pogajanja delavskega sveta v Idriji so se, kakor smo poročali, v Idriji končala dne 17. julija t. l. Razpravljalo se je samo o plači. Deputacija delavskega sveta in sicer Peter Rupnik (S. L. S.), Anton Grum (J. D. S.) in Anton Bajt (soc. dem. stranka) se odpelje na Dunaj, da se tam nadaljujejo v ministruvstvu pogajanja o zahtevah idrijskega delavstva.

— **Naši fantje** se z bojišča pritožujejo, da ne morejo dobiti papirja in dopisnic — na razpolago so jim pa šulferanjske razglednice. Oj blaženi Enns!

— **Kdor obišče Bohinjsko jezero,** naj uvažuje: V hotelu »St. Johann« pozdravi samo v nemškem jeziku, zahtevaj le v nemškem jeziku, sicer te ostentativno prezirajo. Ob jezeru sta še dva slovenska hotela, katere je pa vojaštvo popolnoma demoliralo. Slovenski gostilničarji in hotelirji tujcu ne morejo postreči, ker ničesar nimajo, nemški »St. Johann« pa ima vsega na razpolago, seveda le za nemško govoreče tujce.

— **25letnico mašništva** je slavil v Zagrebu dne 23. julija provincial hrvaške frančiškanske province o. Rafael Rodič.

— **Smrt za domovino.** Padel je na bojišču g. Alojzij Germek, poročnik 87. pešpolka, doma iz Maribora. Lahka mu zemlja!

— **Prošnja.** Vojne ujetnike, ki so se vrnili iz Rusije, prosi Antonija Pegan iz Borovnice pri Ljubljani, ako bi kdo kaj vedel o njenem možu Rudolfu Pegan, ki je služil pri graškem pešpolku št. 27, da bi ji to blagohotno sporočil.

— **Generalni intendant dvornega gledališča** z naslovom tajnega svetovalca je postal izredni poslanik in pooblaščen minister Andrian pl. Werburg.

— **Zaplembe živil v Budimpešti.** V Budimpešti poizveduje zdaj policija za skritimi živili. Veletržcu Mihaelu Frankfurterju so zaplenili živil in blaga v vrednosti 400.000 K, agentu Bakacsu pa zalogo masti v vrednosti 800.000 K.

— **Iz orožništva.** »Zeit« izve, da se bo v kratkem število orožnikov zvišalo za 2900 mož, kar pomeni obremenitev držav za 4 milijone 700 tisoč kron.

— **Mariavitska sekta na Poljskem** sme v avstrijskem okupacijskem ozemlju zopet otvoriti cerkve in šole, ki so bile leta 1915, zaprte. Mariavitov štejejo od 150.000 do 300.000. Sekto je podpirala ruska pravoslavna vlada, da škoduje poljskim katoličanom.

— **Prava človeška koža na prodaj.** »Neues Wiener Tagblatt« priobčuje sledeč inserat: Prava človeška koža, na različne načine ustrojena, je za oddati iz zapuščine nekega zdravnika. A. Rosenthal, Dunaj, III., Hauptstrasse Nr. 123/3.

— **Svetovna statistika umrlih.** »New-york Sun« je skušal zračunati, koliko umre na svetu povprečno ljudi na dan. Po njegovem računu umre vsako leto 43 milijonov 800 tisoč ljudi, kar znaša dnevno povprečno število 120.000. V primeri s tem se morajo zgube na bojiščih imenovati še vedno primeroma nizke. Na vsakega v boju usmrčenega vojaka pride 22 civilnih oseb, ki umrjo vsled bolezni, starosti ali nesreč. Po vojni povzročene zgube predstavljajo doslej le desetinko enega odstotka prebivalstva celega sveta in razen tega bi veliko padlih najbrže tudi brez vojne umrlo v zadnjih štirih letih.

— **Redni izdatki za vzdrževanje cest** so proračunani za leto 1918/19 s 16.553.100 kronami.

— **Izredni izdatki za ceste v naših deželah,** kar se mora umevati tako, da gre to za nove ceste, se proračunava v upr. letu 1918/19 na Štajerskem s 351.250 kronami; na Koroškem s 119.732 K; na Kranjskem z 92.225 K; na Primorskem z 79.400 kronami in v Dalmaciji z 219.400 K. Opozarjamo na zanimivo okolnost, da vojvodino Kranjsko glede na ceste ministrstvo javnih del zelo zapostavlja in smo pričakovali v ta namen višjega zneska.

— **Uravnavanje voda v naših pokrajinah.** V te namene proračunava vlada za upravno leto 1918/19 za Štajersko 248.533, za Koroško 120.600, za Kranjsko 148.820, za Primorsko 30.400, za Dalmacijo 10.400 kron.

— **Vzdrževanje državnih poslopij** je proračunano za upravno leto 1918/19 na Štajerskem s 521.383 K; na Koroškem z 82.292 K; na Kranjskem z 41.642 K; v Primorju s 509.280 K in v Dalmaciji s 35.000 kronami.

— **Za socialno skrb in za ljudsko zdravje** so proračunali v upravnem letu 1918-1919 izdatke in sicer za socialne namene z 8.800.140, v namene ljudskega zdravja pa s 30.824.797 kronami.

— **Potniki se v lastnem interesu opozarjajo,** da ne bodo imeli pri potovanju

neprilik, da se s primernimi dokazili (dokumenti) lahko izkažejo kontrolnim organom. Najbolje so taka dokazila, ki so opremljena s sliko, kakor tudi taka, ki dajejo popolno pojasnilo o vojaškem razmerju potnikov.

— **Mažarom** sta prodala barona Geza in Pavel Rauch zdravilišče Stubičke Toplice in sicer za 1.200.000 K.

— **Prehrana ogrskih uradnikov.** Ogrski ministrski svet je odobril predloge ministra prehrane o dobavi moke, sočivja, zelenjave in masti državnim uradnikom po znižanih cenah.

— **Umrl je v Millstattu** na Koroškem odvetnik in dunajski krščansosocialni občinski svetovalec dr. Aleksander Pupovac. — Na Dunaju je umrl znani jezikoslovec in literarni historik dr. J. W. Nagl v 62. letu. — Njegovo najbolj znano delo je zgodovina nemške-avstrijske literature.

— **10.000 obojev tobaka** na račun Nemčije so odpeljali s parnikom »Pathmos« iz Carigrada v Brajlo.

— **Vlomi v Pragi.** Praška policija je zaprla tatinsko družbo desetih oseb, ki so vlamljali v stanovanja in ukradli blaga v vrednosti 600.000 K.

— **Novo mesto.** Za slugo na tukajšnji gimnaziji je imenovan Miroslav Ludwig.

— **Popravek.** V podlistku prejšnjega ponedeljka št. 165 je več tiskovnih pomot; najbolj moti ona na prvi strani, 2. kolona, 15. vrsta od zgoraj dol, kjer mora stati, kakor si je gotovo že vsakdo to mislil: »zato nespremenljivo«, ne pa: »zato nespremenljivo«. — Potem ona na drugi strani, 1. kolona, 19. vrsta od zgoraj dol, kjer stoji: »nezmotljivo«, ne pa: »nezlomljivo«.

Ljubljanske novice.

lj **Biserna maša.** V mestni župni cerkvi sv. Jakoba bo obhajal v nedeljo, dne 28. julija, ob 9. uri slovesno biserno sveto mašo č. g. Jan ez Z a n. Častitemu devetdesetletnemu jubilaru, ki je kljub svoji visoki starosti še vedno bistrega, mladeniškega duha in lahkih nog, iskrene častitke in na mnoga leta!

lj **Petkrat odlikovan.** Častniški namestnik Miro Skrem je prejel v drugič srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda. To je že njegovo peto odlikovanje.

lj **Zanimivost.** Pri deželnem mestu za dobavo klavne živine se kolje že delj časa živina, ki nima ne jezika, ne pljuč, ne jeter, ne vampov.

lj **Zasačeni tatovi krompirja.** Te dni so v bližini državne železnice zasačili neko ženo, ki je s svojo hčerjo na neki njivi kradla krompir. Hči je popustila krompir in zbežala, mater so pa prišli in zaprli. Zasačena je baje žena nekega podčastnika in stanuje v Šiški. — Malo prej je najemnica neke njive zasačila neko žensko pri tatvini krompirja. Tatvica je pobežnila. Končno so istotam prišli nekega ruskega ujetnika, ki je nesel culo krompirja, katerega je najbrže sam nakopal.

lj **Znamenje časa.** Poljske tatvine se pojavljajo vedno pogosteje. Sedaj je glavni predmet krompir in stročji fižol. Tatovi nič ne pogledajo, je li njiva bogatega posestnika ali zaplata, ki jo je kak ubožen slučajno dobil najem, da si pridela vsaj malo zelenjave. Sedaj tu, sedaj tam. Ne samo ljubljansko polje in druga predmestna setev trpi, marveč tudi vrtovi. Danes ponoči so n. pr. neznanči porovali zopet precej krompirja po vrtičkih Samassovih delavcev v Prulah. Jutri pride vrsta kje drugod. Nikjer ni varno. Pa se ni čuditi. Krompir je pod strogo zaporo, aprovizacije ga ne dobje dovolj, na trg ga ni — in tudi najpoštenjšega človeka prižene glad, da seže po tujem, pa četudi je siromakovo. Živeti ali umreti! Ip tako se bode pozneje godilo z drugimi sadeži. Baje bode zopet prepovedan nahrbtnik. Za krompir je že itak, ponekod pa za vse. Še tisto, kar bi kdo mogel kje s težkim trudom in za drag denar dobiti, ne bo smel odnesti, — ker je prepovedano, — se bo reklo. Če se v mesto ne bode ničesar pustilo po drugi poti, kakor potem raznih aprovizacij, — te racije pa absolutno ne zastujejo za najnujnejše preživljanje, — bodo nastopile nevzdržne razmere, katerih posledic si niti misliti ne moremo. Ljudje si bodo pomagali, kakor si bodo vedeli in znali, od gladi pač ne bode zadovoljen nihče umreti, in če je še toliko naredb in paragrafov v raznih zakonikih, od katerih se pa živeti ne dá. Torej: ali naj dovolj dajo aprovizacije, ali naj smejo prinesiti pridelovalci na trg, ali pa pustiti ljudi same po živč. Drugega izhoda ni. —

lj **Zaplenjene ovce.** Prejeli smo: Včeraj ste poročali, da je ljubljanska mestna aprovizacija zaplenila štiri vagone ovac. Meso teh ovac so prodajali v začetku po 10 K kilogram, nato so pa naenkrat poskočili na 16 K, končno se dejali, da bodo ostalo meso prodajali po 12 K. Ker imajo gospodje za to menjavanje cen gotovo tehtne razloge, bi bilo dobro, da te pojasne ljudstvu, da se ne bo po nepotrebnem razburjalo.

lj **Otrok se zadušil.** Na Sv. Petra cesti stanujoča postrežnica Marjeta Kavčič je šla 22. t. m. dopoldne z doma in puščila svoja dva otroka v postelji. Ko se je čez dobro uro vrnila, je našla 6 tednov starega sinčka mrtvega. Otrok se je v spanju obrnil in se zadušil.

lj **Mestna zastavljavnica ljubljanska** naznanja p. n. občinstvu, da se vrši v ponedeljek, dne 29. t. m. od 3. do 6. ure popoldne prostovoljna dražba raznih predmetov v uradnih prostorih, Prečna ulica 2.

Stalerske novice.

š **Mezdno gibanje oboja električne železnice v Gradcu.** Oboje električne železnice v Gradcu je vložilo začetkom tega meseca vlogo na ravnateljstvo, s katero je zahtevalo, naj se povišajo plače in dražinske doklade za 50 odstotkov in zniža delavna doba od 60 na 54 ur tedensko. Ravnateljstvo je naznanilo, da dobe sprevodniki in sprevodnice od 1. t. m. naprej dražinske doklade 70 vin., vozniki pa 1 krojno na dan. Znižanje delovne dobe se je odklonilo, a pripoznalo, da zvišajo pristojbino nadur.

š **Narodna pridobitev v industriji.** Obširna tovarna za izdelovanje barv in lesnih izdelkov v Ljubnem pri Mozirju, ki je bila še pred kratkim last nekega nemškega nacionalca iz Gradca, je prešla s 1. junijem v slovenske roke. Kupila jo je domača družba iz Gorenje Savinske doline ter se pod imenom družabnika Alojzija Goričar i. dr. trgovsko vpisala. Ta tovarna se je bavila že pred vojsko s to stroko ter je imela neposredne trgovske stike z Nemčijo, Rumunijo in Severno Ameriko, kamor je tudi izvažala svoje barvne izdelke.

š **Celje.** Zrelostni izpit na orglarski šoli je bil letos izredno zanimiv. Kot komisar je bil navzoč tudi opat g. F. Ogradi. Uspeh izpita je zelo zadovoljiv.

š **Vodstvo okrajnega glavarstva v Ljutomeru** se je poverilo okrajnemu nadkomisarju dr. Ljudeviku pl. Schönhoferju.

Primorske novice.

p **Goriška kmečka banka** se je preselila z Gline zopet v Gorico in uraduje na Kornu št. 12 v prejšnjih prostorih.

p **Umrl je v Oseku** na Vipavskem Fr. Rožič, bivši župan in večletni cerkveni ključar v starosti 60 let. Njegovi stari bolezninski napaki — pridružila se je v begunstvu še sušica in ga položila v grob. Pokopan je bil dne 18. julija na pokopališču v Oseku. Pokoj njegovi duši!

p **Pogreša se** Jožef Perc, doma iz Novave si na Krasu. Kdor kaj ve o njem, naj sporoči bratu Valentinu Perc, tačas begunec v Radinskem vrhu, pošta Radinci na Štajerskem.

p **Sprejmejo se** 2 deklici in 1 deček. Ravnotako se sprejmejo otroci na 2 do 3 mesece v oskrbo na kmete brezplačno. Kje, pove posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani.

Prosveta.

pr **Leon Konrad Glinski umrl** Kakor poroča »Kraj«, je po kratki bolezni umrl dr. Leon Konrad Glinski profesor patološke anatomije v Krakovu. Rojen je bil 1. 1870. v Gorzkovicah, svoje srednje in visoke šole pa je dovršil v Varšavi. Bil je vseučiliški profesor in pisatelj znanstvenih knjig. Njegova prerana smrt je bridko zadela — kakor piše »Kraj« — jagelonsko Almomater in ves poljski narod.

Gospodarske novice.

g **Avstrijsko gospodarstvo v Ukrajini.** V »Linzer Volksblattu« piše očividec o usodi ukrajinskega žita sledeče: »Našli smo še znatne zaloge, ali kmete so morali na vse mogoče načine pregovarjati, deloma tudi prisiliti, da so nam izročali žito. Ker je manjkalo vreč, smo morali prevržati žito v košarah na zelo oddaljene železnice. Toda to se je še dalo narediti in končno smo dosegli, da je prihajal voz za vozom na določeni kolodvor. Ali tu ni bilo ne vreč, ne železnih voz; žito smo morali stresati kar na tla pod milim nebom ter je bilo izpostavljeno slabemu vremenu. Ko so dospeli sledeči dovozi, smo stresali žito kar na premočeni kup, dokler se ni nabral velikansk kup. Vse zahteve, naj se poskrbi za vreče in železniške vozove, so bile zaman. Za vsa svarila, da se bo na ta način žito pokvarilo, so višja poveljstva zmigavala z ramami ali pa osorno odgovarjala. Tako je prišla Avstrija ne samo ob težko zaželeno ukrajinsko žito, ampak tudi ob milijone, ki jih je morala plačati kmetom. Čisto drugače so pa postopali Nemci; ti so za nagli prevoz že vse poprej poskrbeli in da so od kmetov lažje dobili žito, so jim dajali blago za blago. Nemci so za letošnje žitno letino na Ukrajini tudi že vse poprej uredili. Polje, ki je v nemških rokah, je kar najskrbneje obdelano in izrabljeno, dočim je avstrijsko polje pomanjkljivo in slabo obdelano.«

g **Informacije pri trgovski in obrtniški zbornici.** Interesentje dobe pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani pojasnila: o zahtevkih za rekvizicije na Turškem; o pošiljateljah zasebnih pisem in vzorcev v balkanske države in zasedeno ozemlje potom kurirjev vojnega ministrstva; o neki tvrdki na Holandskem (svarilo); o dovolilih za prevoz kostanjevega lesa iz Avstrije na Ogrsko in iz Ogrske v Avstrijo; o dovoljenju finančnega ministrstva, po katerem je za izvoze v Ukrajino dopustno, odrediti se izročiti valute; o ravnalnih cenah za karbid; o sejmju za vzorce v Bazlu; o osnovi posebne poslovalnice za potne liste pri c. in kr. poslanstvu v Berlinu; o blagu, ki ga je moči brez posebnih prošenj za izvozno dovoljenje izvažati v Nemčijo; o pospešenem cenzuriranju nujnih inozemskih korespondenc; o novih ministrskih odredbah, zadevajajočih razpošiljanje kos in srpov ter promet z usnjem (dopolnilni predpisi); omejitve cen za čevlje, računanje cen za čevlje, dopustnost nadomestkov usnja za čevlje, predpise za izdelovanje čevljev in izjeme o obveznosti potrdil o potrebi za čevlje. Informacije je mogoče dati pisмено le pri krajših poročilih.

g **VIII. avstrijsko vojno posojilo.** Pri Ljubljanski kreditni banki je bilo do inkl. 19. t. m. subskribirano 8.327.650 K 8. avstr. vojnega posojila. Med drugimi so podpisali sledeči: Posojilnica v Radovljici 16.000 K; Anton Kette, Horjul, 15.000 K; Hudovernik & Komp., Radovljica, 30.000 K; Mestna občina ljubljanska 500.000 K; Zemška Prumyslva banka, Budimpešta, 20.000 K; Franc Vinter, Hrušovec, p. Straža, 1000 K; Posojilnica v Radovljici za svoje stranke nadaljnih 2000 K; Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki za Avguština Gašper na Godišču 1000 K; Hranilnica in posojilnica v Železnikih za Alojzija Demšar v Krškem 2000 K; Mihael Pintar, c. kr. notarski substitut v Cerknici 2000 K; Franc Puševc v Kamniku 1000 K; Valentin Kos v Kamniku 1000 K; Franc Zupančič v Dolškem 500 K. — Pri podružnici v Celovcu: David Duschinsky, Celovec, 10.000 kron; Hranilno in posojilno društvo v Celovcu 5000 K; Florijan Močnik v Pliberku 3000 kron; Julij Podzimek v Celovcu 25.000 K; dr. Janko Brejc, odvetnik, Celovec, 7000 kron; Sigmund Krammer v Celovcu 3000 kron. — Pri podružnici v Trstu: Jožef Krapeš 5000 K; Evgen Schiller 10.000 kron; Lujiza Bratuž 30.000 K; Giorgio Saridachi 20.000 K; Splošna hranilnica, Trst, 75.000 K; Tomaž Žadnik 5000 K; Fratelli Buchbinder 5000 K; Rudolf Malalan, Opčine, 5000 K; Remigio Timens, 5000 K; A. Ferfolja 20.000 K; A. Reja 10.000 K; Giusto Rahamin 10.000 K; Jakob Perhauc 10.000 kron; Simon Brainovich v Splitu 10.000 kron. — Ker je subskripcijski rok za naknadne prijave podaljšan do konca julija t. l., se p. t. interesentje opozarjajo, da ev. prijave čimprej pošljejo oficijelnemu subskripcijskemu mestu, Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani oziroma njenim podružnicam v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

g **Pri zaupniku VIII. vojnega posojila** M. Kalanu se je v občini Brusnice podpisalo 15.500 K vojnega posojila.

g **VIII. vojno posojilo.** Pri Kranjski deželni banki v Ljubljani so nadalje podpisali vojnega posojila med drugimi sledeči: Dva denarna zavoda 1.600.000 K; občina Stari trg 20.000 K; Gašper Čarman 5000 K; občina Knežak 5000 K; zdravstveni zastop v Kranjski gori 3000 K; občina Predaselj 1000 K; občina Rudnik 1000 kron; Anton Pečlin 1000 K; Anton Tegej 1000 K; Anton Zmuc 1000 K; občina Vrabče 2000 K; Martin Dernovšek 1000 K; Janez Dimnik 2000 K; župni urad Dolenja vas 5500 K; Martin Modle 1000 K; Alojzij Urbančič 2000 K; Franc Peterca 10.000 K; občina Šmarje 1000 K; občina Domžale 1000 K; občina Planina 1000 K; občine: Tomišelj 1000 K, Vojsko 200 K, Mošnje 200 K, Godovič 300 K, Draga 1000 K, Dol 800 K, Polom 1000 K, Voglje 800 K, Lož 1000 K, Prečna 1000 K, Goče 1000 K, Božakovo 1000 K, Črešnjevec 400 K, Slavina 1100, Zagorje na Krasi 1000 K, št. Vid nad Vipavo 3000 K; I. razred meščanske šole ursulink v Ljubljani 50 K; Blaž Vojska 500 kron; Janez Žagar 100 K; Jožef Kramar 100 K; Simon Podražaj 50 K; Franc Novak 200 K; Ivan Pristavec 400 K; Melhijor Strle 500 K; Stanko Röhrmann 200 K; Fr. Junc 500 K.

g **Pri Hranilnici kmečkih občin v Ljubljani** so nadalje prijavile VIII. avstrijskega vojnega posojila sledeče stranke: 40letnega: Tomaž Ustinec, Ustje, 1000 K; neimenovani 2000 K; župni urad Slavina 3000 K; Lenka Rant, Zalilog, 100 K; Ivana Marenk, Zalilog, 200 K; župni urad Studeno 1100 kron; 5½letnega: Josip Pucher, Kranj, 1000 K; Tomaž in Marjeta Primožič, Davča, 2000 K; župni urad Zalilog 4000 K; župni urad Radovica 1000 K; župni urad Černuče 5000 K; občina Medvode 1000 K; neimenovani 3000 K; Hranilnica kmečkih občin sama za svoj račun 300.000 K. — Končni uspeh VIII. vojnega posojila pri hranilnici 424.100 K.

Razne novice.

r **Tajfun** na Japonskem je opustošil del južne vzhodne Japonske in več otokov. Škoda je ogromna.

r **Kolera v Petrogradu.** V Petrogradu je izbruhnila kolera. Dne 14. t. m. je obbolelo na njej nad 500 oseb.

r **Kruh drugje.** Večina Francozov živi od kruha; zdaj dobiva oseba, katera je prekoračila 13. leto, 300 gramov kruha na dan. Starci in otroci dobivajo po 200 gramov. Delavci-težaki ter ženske v blagoslovljenem stanu dobivajo 400 gramov kruha dnevno. To pomeni v primeri s predvojno porabo skoraj za polovico zmanjšane deleže in so pri tem za mnogo na slabšem kakor Amerikanci, ki niso čisto nič prikrajsani, kar se tiče kruha, samo dva dneva v tednu ne dobivajo pšeničnega kruha, druge dni je kruh samo 25 odstotkov iz drugačne moke, ostanek pa iz pšenične. Samo po gostilnicah je neka omejitev, kar se tiče tehtnice; vsak gost dobi le 57 gramov kruha. Kaj je krušna karta, v Ameriki ne vedo; poraba kruha je v vsaki družini popolnoma prosta. V Londonu tvori dnevni delež kruha 260 gramov. Po gostilnicah in jedilnicah so deleži kruha ponekod nekaj večji. Na Francoskem se moka ne sme prosto prodajati, a vsak odrezek krušne karte daje pravico na 50 gramov moke. Na Francoskem se ne smejo peči kolači, pač pa so dovoljeni v Ameriki. Slaščičarji in peki finega peciva dobivajo tam samo 70 odstotkov one množine moke, katero so dobivali lansko leto. Kolače in piškote pečejo iz zmesne moke. Tudi v Londonu se še dobe kolači. Njih prodaja je sicer deloma omejena, ali prepovedana ni.

r **Veliko volilo češkega človekoljuba.** »Narodni Politika« z dne 10. t. m. poroča: Dne 24. junija je umrl v Roudnici na L. g. Jožef Ullrich, zasebnik ter splošno znan kakor oče siromakov. V oporoki je volil roudniški občini v podporo siromašnih otrok 30.000 K, Osrednji šolski Matici 3000 kron, Češkemu deželnemu društvu za zgradbo sanatorija v Pliši 1000 K, za siromake v Roudnici na L. 1000 K, a po 500 kron je volil Deylovemu zavodu za slepce v Pragi, Deželnemu češkemu društvu za vzgojo in prehrano slepcev v Pragi, Zavodu slepih deklic v Pragi na Kampi itd.

Aprovizacija.

a **Krušne komisije bodo uradovale** v petek dne 26., soboto dne 27. in ponedeljek dne 29. julija, vsakokrat od 8. do 1. ure popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za krompir in sicer: Strankam z začetno črko A do I dne 26. t. m., s črko K do P dne 27. t. m. in črko R do Ž dne 29. julija.

a **Peki in prodajalci kruha** se vnovič in zadnjič opozarjajo, da ne smejo dati strankam niti kosčka kruha, predno ne napiše stranka na rodbinsko legitimacijo s črnilom svoje ime in priimek. Kdor bi se ne ravnal po tem naročilu, je odgovoren za škodo in bode poleg tega strogo kaznovan.

a **Za izgubljene izkaznice se ne izdaja novih.**

a **Sladkor za vkuhanje sadja.** Vse one stranke, ki so pravočasno vložile prošnje za vkuhanje sadja in ki še niso prišle po nakazilo za sladkor, se vabijo, da se takoj zglaste v mestni posvetovalnici, ker se bode sladkor za vkuhanje sadja oddajal v trgovinah le še do vštete sobote 27. t. m. Po tem dnevu se ne dobi več nakazila za sladkor in tudi stranke, ki imajo že v rokah nakazila, ne dobe več sladkorja v trgovinah.

a **Izkaznice za krompir ne dobe:** 1. Stranke, stanujoče v občinah Vič, Moste in Zg. Šiška. 2. Vsi železniški službenci in njih rodbine in 3. vse one stranke, ki bodo na njihah pridelale krompir, dokler ne bode porabljen njih lastni pridelek. Stranke, ki imajo nasajen krompir na malih vrtovih, dobe tudi izkaznice za krompir. Kdor bi neopravičeno prejel izkaznico za krompir, bode strogo kaznovan.

a **Marmelada za IV. okraj.** Stranke IV. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo marmelado v soboto, dne 27. t. m. dopoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določeni je tale red: od 8. do 9. ure šte. 1 do 500, od 9. do 10. ure šte. 501 do 1000, od 10. do 11. ure šte. 1001 do konca. Marmelada se bo oddajala na nakazila za mast in dobi stranka za vsako osebo 1 kilogram. Kg stane 6 K.

a **Marmelada za V. okraj.** Stranke V. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo marmelado v soboto, dne 27. t. m. dopoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Marmelada se bo oddajala na nakazila za mast po naslednjem redu: od 8. do 9. ure šte. 1 do 400, od 9. do 10. ure šte. 401 do 800, od 10. do 11. ure šte. 801 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 1 kilogram marmelade, kilogram stane 6 kron.

a **Marmelada za VI. okraj.** Stranke VI. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo marmelado v petek, dne 26. t. m. popoldne pri Mühleisnu na

Dunajski cesti. Oddajala se bo na nakazila za mast po naslednjem redu: od 2. do 3. ure števil 1 do 400, od 3. do 4. ure števil 401 do 800, od 4. do 5. ure števil 801 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 1 kilogram marmelade. Kilogram stane 6 kron.

a Marmelada za VII. okraj. Stranke sedmega okraja, ki niso pri nobeni ubožni akciji, prejmejo marmelado v petek, dne 26. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Marmelada se bo oddajala na nakazila za mast po naslednjem redu: dopoldne od 8 do 9 števil 1 do 200, od 9 do 10 števil 201 do 400, od 10 do 11 števil 401 do 600, popoldne od 2 do 3 števil 601 do 800, od 3 do 4 števil 801 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 1 kg marmelade, kilogram stane 6 K.

a Suhe slive za IV. okraj. Stranke IV. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo suhe slive v petek, dne 26. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od pol 2. do 2. ure števil 1 do 200, od 2. do pol 3. ure števil 201 do 400, od pol 3. do 3. ure števil 401 do 600, od 3. do pol 4. ure števil 601 do 800, od 4. do pol 5. ure števil 801 do 1000, od 5. do pol 6. ure števil 1001 do 1200, od 6. do pol 7. ure števil 1201 do 1400, od 7. do pol 8. ure števil 1401 do konca. Slive se bodo oddajale na nakazila za mast in dobi stranka za vsako osebo pol kilograma, kilogram stane 6 kron.

a Suhe slive za V. okraj. Stranke V. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo suhe slive v petek, dne 26. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Oddajala se bodo na nakazila za mast po naslednjem redu: od 8. do pol 9. ure števil 1 do 220, od pol 9. do 9. ure števil 221 do 440, od 9. do pol 10. ure števil 441 do 660, od pol 10. do 10. ure števil 661 do 880, od 10. do pol 11. ure števil 881 do 1100, od pol 11. ure do 11. ure števil 1101 do konca. Stranka dobi za vsako osebo pol kilograma sliv, kilogram stane 6 kron.

a Suhe slive za VI. okraj. Stranke VI. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo suhe slive v petek, dne 26. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od pol 2. do 2. ure števil 1 do 200, od 2. do pol 3. ure števil 201 do 400, od 3. do pol 4. ure števil 401 do 600, od 4. do pol 5. ure števil 601 do 800, od 5. do pol 6. ure števil 801 do 1000, od 6. do pol 7. ure števil 1001 do 1200, od 7. do pol 8. ure števil 1201 do 1400, od 8. do pol 9. ure števil 1401 do konca. Slive se bodo oddajale na nakazila za mast in dobi vsaka stranka na osebo pol kilograma sliv. Kilogram stane 6 kron.

a Krompir za III. okraj. Stranke III. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji in ki pri zadnji razdelitvi niso dobile krompirja, ga dobe v petek, dne 26. t. m. dopoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Oddajal se bo na nakazila za mast po naslednjem redu: od 8. do pol 9. ure števil 1 do 200, od 9. do pol 10. ure števil 201 do 400, od 10. do pol 11. ure števil 401 do 600, od 11. do pol 12. ure števil 601 do 800, od 12. do pol 1. ure števil 801 do 1000, od 1. do pol 2. ure števil 1001 do 1200, od 2. do pol 3. ure števil 1201 do 1400, od 3. do pol 4. ure števil 1401 do konca. Slive se bodo oddajale na nakazila za mast in dobi vsaka stranka na osebo pol kilograma sliv. Kilogram stane 6 kron.

a Mast za VI. okraj se bo delila v vojni prodajalni v Gosposki ulici po sledečem redu: V soboto dopoldne števil 1 do 400, popoldne števil 400 do 800, v ponedeljek, dne 29. t. m. dopoldne števil 800 do 1200 in popoldne števil 1200 do konca. Mast dobé — po 20 dkg na osebo — izključno le one osebe, ki imajo nakazilo za mast s kuponom za mesec julij. Cena 48 kron za kilogram. Posodo je prinesiti s seboj.

a Prodaja praških klobas in prekajene mesa po znižani ceni. Mestna aprovizacija bo prodajala klobase in prekajeno meso v vojni prodajalni v Gosposki ulici v petek dne 26. t. m. popoldne strankam z zeleno izkaznico B od št. 200 do 500. Vsaka oseba dobi en četrt kg; kilogram praških klobas stane 4 K; kilogram prekajenega mesa 8 K.

t. m. dopoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti.

a Mast za VI. okraj se bo delila v vojni prodajalni v Gosposki ulici po sledečem redu: V soboto dopoldne števil 1 do 400, popoldne števil 400 do 800, v ponedeljek, dne 29. t. m. dopoldne števil 800 do 1200 in popoldne števil 1200 do konca. Mast dobé — po 20 dkg na osebo — izključno le one osebe, ki imajo nakazilo za mast s kuponom za mesec julij. Cena 48 kron za kilogram. Posodo je prinesiti s seboj.

a Prodaja praških klobas in prekajene mesa po znižani ceni. Mestna aprovizacija bo prodajala klobase in prekajeno meso v vojni prodajalni v Gosposki ulici v petek dne 26. t. m. popoldne strankam z zeleno izkaznico B od št. 200 do 500. Vsaka oseba dobi en četrt kg; kilogram praških klobas stane 4 K; kilogram prekajenega mesa 8 K.

Zgubljeno - najdeno.

Zgubila se je v nedeljo zvečer zlata zapestnica z monogramom A. D. od Sv. Petra nasipa do Mestnega trga. Pošten najditelj naj jo odda v Bohoričevi ulici števil 4.

Franc Terček
posesnik
včeraj zvečer mirno v Gospodu zaspal
Pogreb bo v četrtek, dne 25. t. m. ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti Sv. Petra cesta števil 78 na pokopališče k Sv. Križu.
Draga pokojnika priporočamo v blag spomin.
Ljubljana, 24. julija 1918.

Cunje
E. Kotzbeek v Kranju.
Trgovski vajenec
sin poštenih kmečkih staršev, se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom. — Ravno tam se sprejme zanesljiva in varčna kuharica
ki bi bila ob enem tudi gospodinja. 2509 MARTIN PLUT, trgovec, CRNOMELJ, Dolenjsko.
Pravo ogrsko rdečo papriko razpošilja slovenska trrdka ANTON Z. FINZGAR, VARAZDIN, Hrvatsko. 2522

Kuharica
z dežele se takoj sprejme blizu Ljubljane. Plača 60 kron mesečno. — Ponudbe na upravo lista pod šifro »Kuharica 2537«.
Za gostilno na deželi, pri kateri je malo posestvo, se išče pridna in zanesljiva
DEKLA
Plača po dogovoru. Vstop 1. avgusta. — Ponudbe na poštarja SVETINA v Žirovnici na Gorenjskem.

I. a krtače
(sirkove) po 8 kron, II. a po 7 kron za komad v zavojih po 5 kg proti povzetju kakor tudi riževe metle v vsaki množini dobavlja trrdka
VACLAVA FILIPA vdova, Jablonné n. Orlici.

KOPELJ
v hotelu „Slon“.
naznanja vsem cenj. obiskovalcem kopelji, da je otvorjena
KADNA KOPELJ:
v delavnikih od 8. do 12. ure dopoldne, od 2. do 6. ure popoldne.
V nedeljah in praznikih od 8. do 12. ure dopoldne.
PARNA KOPELJ:
Torek od 8. do 12. ure dop. za gospode, od 2. do 6. ure pop. za dame.
Petek od 8. do 12. ure dop. za dame, od 2. do 6. ure pop. za gospode.
Nedelja od 8. do 12. ure dop. za gospode.
TUŠ:
Ponedeljek od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 6. pop.
Sreda od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 6. pop.
Četrtek od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 6. pop.
Sobota od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 6. pop.
Priporočava se najtopleje z velespoštovanjem 2504
Heđžet & Koritnik.

Belo steklo
(drobce) od steklenic in kozarcev kupuje po najvišji ceni trrdka
V. PANHOLZER, LJUBLJANA, Pražakova ulica števil 4.
Barve za blago
v zavrtkih, v vseh barvah, z vporabnim navodilom, primerne za barvanje vseh vrst blaga, svile in tkanin, dobavlja trrdka
HOLY & Ko.,
veletrgovina materialnega blaga
PRAGA-KARLIN, Královská třída 11.

Brez karte za milo
se dobi doslej po ničemer prekašano brezmetožno pralno sredstvo
Fania
za toaletno mizo in kopeli. Popolnoma neškodljivo. Nikako ilo. — Izboren predmet za razprodajalce. Karton s 36 kosi lepo opremljen 30 kron pri
M. JUNKER, Zagreb 39, Petrinjska ulica 3/III., Hrvatsko.

Prigovora se
trgovina pohištva
prej J. Pogačnik
Marije Terezije cesta (kolizej)
glavna trgovina
Stari trg 4, podružnica
Velespoštovanjem
Vido Bratouž.

nadarjeno 10-letno **deklico**
ki je dovršila III. razred z odličnim uspehom, bi rada oddala begunka brez sredstev, vdova s štirimi otročiči, kakí dobri družini na deželi ali v mestu, da bi se učila TRGOVINE ali OBRTI.
Ceni. ponudbe se prosí na: MARIJA ZEGA, št. Vid pri Zatičini. 2563

KUPI SE dobro ohranjena železna **Wertheim-blagajna**
Ponudbe sprejema uprava »Slovenca« pod šifro: »Blagajna«.

Krepkega dečka
iz poštene hiše, ki bi pomagal pri lahkih kmetijskih delih, jeseni bi pa vstopil kot **UČENEC** v trgovino z mešanim blagom, sprejme takoj **IVAN ZELEN**, trgovec v Senožcah. 2566

Izjava.
Jaz Jožef Žitnik, krojač v št. Rupertu, preklicujem besede, s katerimi sem žalil in po krivem dolžil gospoda cesarskega svetnika Franca Turšiča in se mu zahvalim, da je odstopil od tožbe.
Jožef Žitnik.

Mlini za drobljenje
Konst. Pálffy, Praga, II.
Havličkovo nam. 32. 3396

Delavca
iščem. Vzajem tudi delazmožnega invalida. — Kartonažna tovarna I. BONAC SIN, LJUBLJANA.

Gostilniški prostori
se iščejo na prometnem kraju. MAR. JELENIČ, Ljubljana, Stara pot št. 1.

Deklica, ki je dovršila 6. razredov uršulinske šole in je brez staršev želi vstopiti v kako večjo trgovino kot **učenka**
Poizve se: Sv. Martina cesta števil 5.

Belo steklo
(drobce) od steklenic in kozarcev kupuje po najvišji ceni trrdka
V. PANHOLZER, LJUBLJANA, Pražakova ulica števil 4.
Barve za blago
v zavrtkih, v vseh barvah, z vporabnim navodilom, primerne za barvanje vseh vrst blaga, svile in tkanin, dobavlja trrdka
HOLY & Ko.,
veletrgovina materialnega blaga
PRAGA-KARLIN, Královská třída 11.

Brez karte za milo
se dobi doslej po ničemer prekašano brezmetožno pralno sredstvo
Fania
za toaletno mizo in kopeli. Popolnoma neškodljivo. Nikako ilo. — Izboren predmet za razprodajalce. Karton s 36 kosi lepo opremljen 30 kron pri
M. JUNKER, Zagreb 39, Petrinjska ulica 3/III., Hrvatsko.

Prigovora se
trgovina pohištva
prej J. Pogačnik
Marije Terezije cesta (kolizej)
glavna trgovina
Stari trg 4, podružnica
Velespoštovanjem
Vido Bratouž.

SADJE brusnice, maline in robidnice
2567 kupi in dobavi sode
»Obstexportunternehmung«, GRADEC, Marschallgasse 13.
Tu se kupujejo tudi sodi.

Hlapec in konjem
in pridna **deklica**
za vsa hišna dela SE SPREJMETA v LJUBLJANI. Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 2565.

Večja množina močnih **sodov**
od piva od 15 do 20 hektolitrov se takoj proda. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod števil 2568.

Sadni mošt
ima v zalogi **IVAN OGRIN, LAVERCA PRI LJUBLJANI.**

Čevljarski pomočnik
dobi dobro mesto. Stanovanje in hrana v hiši. Plača po dogovoru. — Ponudbe na upravo »SLOVENCA« pod L. T. 35.

Damsko kolo
dobro ohranjeno, SE KUPI. Ponudbe na **IVAN KURALT**, valjni mlin v Domžalah.
KUPIM **vinske sode** dobre od 200 litrov naprej. Cena po dogovoru. Imam še približno 48 hektolitrov dobrega rdečega **vina**. Cena po dogovoru. — **FRANC REMIC**, Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 1.

100.000 i hvaležnih odjemalcev potrdijo, da uničevalec korenin »Rinbasam« v treh dneh brez bolečin odpravi kurja oesa, bradavice, trdo kožo. Uspeh izjamen! Cena 3 K, 3 lončič 7 K, 6 lončkov 10 K.
Posip, prašek »Ita« odstranja naglo pol na rokah in nogah. Cena K 250, 3 škatlice 6 K. Krema »Ciree« omehča razpokane roke. Cena 5 K, 3 lončiči K 12.
Zobobol »Fidea« najtrdov. revmatiz. bolečine, ko je že vse odredilo, in pri otlihi zoboh. Če ni uspešno, denar nazaj. Cena 3 K, 3 pušice 7 K, 6 pušic 10 K. Nikak. okam. zobovje, ne neprijet. dušni. Snežno bele zobe da »Xiris«, zobna tekočina. Takoj. uspeh. Cena 3 K, 5 stekel. 7 K. **KEMENY, Kaschau (Kassa) I. poštni predal 12-C-30, Ogrsko. 1190**

Brez karte za milo
se dobi doslej po ničemer prekašano brezmetožno pralno sredstvo
Fania
za toaletno mizo in kopeli. Popolnoma neškodljivo. Nikako ilo. — Izboren predmet za razprodajalce. Karton s 36 kosi lepo opremljen 30 kron pri
M. JUNKER, Zagreb 39, Petrinjska ulica 3/III., Hrvatsko.

Prigovora se
trgovina pohištva
prej J. Pogačnik
Marije Terezije cesta (kolizej)
glavna trgovina
Stari trg 4, podružnica
Velespoštovanjem
Vido Bratouž.

Apno v kosih
izborne kakovosti, tudi v večjih množinah, pošilja **IVAN OGRIN, LJUBLJANA, Gruberjevo nabrežje števil 8.**

Tabarin
je priznan kot najboljši nadomestek tobaka. Vsled odloka c. kr. fin. min. se sme prosto prodajati. — 120 zavitkov po 50 vinarjev 34 K; 600 zavitkov 160 K. Izborna zmes za cigarete, 120 zavitkov 32 kron. 500 najfinjših nadomestnih cigaret 20 kron. Vse franko po povzetju.
Tovarna »Tabarina«
H. ZELINKA, PISEK, ČESKO.

Čevljarski pomočnik
dobi dobro mesto. Stanovanje in hrana v hiši. Plača po dogovoru. — Ponudbe na upravo »SLOVENCA« pod L. T. 35.

Damsko kolo
dobro ohranjeno, SE KUPI. Ponudbe na **IVAN KURALT**, valjni mlin v Domžalah.
KUPIM **vinske sode** dobre od 200 litrov naprej. Cena po dogovoru. Imam še približno 48 hektolitrov dobrega rdečega **vina**. Cena po dogovoru. — **FRANC REMIC**, Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 1.

100.000 i hvaležnih odjemalcev potrdijo, da uničevalec korenin »Rinbasam« v treh dneh brez bolečin odpravi kurja oesa, bradavice, trdo kožo. Uspeh izjamen! Cena 3 K, 3 lončič 7 K, 6 lončkov 10 K.
Posip, prašek »Ita« odstranja naglo pol na rokah in nogah. Cena K 250, 3 škatlice 6 K. Krema »Ciree« omehča razpokane roke. Cena 5 K, 3 lončiči K 12.
Zobobol »Fidea« najtrdov. revmatiz. bolečine, ko je že vse odredilo, in pri otlihi zoboh. Če ni uspešno, denar nazaj. Cena 3 K, 3 pušice 7 K, 6 pušic 10 K. Nikak. okam. zobovje, ne neprijet. dušni. Snežno bele zobe da »Xiris«, zobna tekočina. Takoj. uspeh. Cena 3 K, 5 stekel. 7 K. **KEMENY, Kaschau (Kassa) I. poštni predal 12-C-30, Ogrsko. 1190**

Brez karte za milo
se dobi doslej po ničemer prekašano brezmetožno pralno sredstvo
Fania
za toaletno mizo in kopeli. Popolnoma neškodljivo. Nikako ilo. — Izboren predmet za razprodajalce. Karton s 36 kosi lepo opremljen 30 kron pri
M. JUNKER, Zagreb 39, Petrinjska ulica 3/III., Hrvatsko.

Prigovora se
trgovina pohištva
prej J. Pogačnik
Marije Terezije cesta (kolizej)
glavna trgovina
Stari trg 4, podružnica
Velespoštovanjem
Vido Bratouž.

Brez karte za milo
se dobi doslej po ničemer prekašano brezmetožno pralno sredstvo
Fania
za toaletno mizo in kopeli. Popolnoma neškodljivo. Nikako ilo. — Izboren predmet za razprodajalce. Karton s 36 kosi lepo opremljen 30 kron pri
M. JUNKER, Zagreb 39, Petrinjska ulica 3/III., Hrvatsko.

Prigovora se
trgovina pohištva
prej J. Pogačnik
Marije Terezije cesta (kolizej)
glavna trgovina
Stari trg 4, podružnica
Velespoštovanjem
Vido Bratouž.

Prigovora se
trgovina pohištva
prej J. Pogačnik
Marije Terezije cesta (kolizej)
glavna trgovina
Stari trg 4, podružnica
Velespoštovanjem
Vido Bratouž.

SIGORIN
zatre čudovito naglo **stenice**
vzorčna steklenica 4 K, velika steklenica 16 K, brizgalnica 2 K. Vsa naročila naj se naslavljajo naravnost na: **Lekarna »pri panju«**; **Apotheke »zur Hoffnung«**; **Pees 16, Ogrske**

Oddasta se **2 meblovani sobi**
na razpolago tudi kuhinja, mirni stranki brez otrok. — Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod števil 2571.

Čevljarski pomočnik
dobi dobro mesto. Stanovanje in hrana v hiši. Plača po dogovoru. — Ponudbe na upravo »SLOVENCA« pod L. T. 35.

Damsko kolo
dobro ohranjeno, SE KUPI. Ponudbe na **IVAN KURALT**, valjni mlin v Domžalah.
KUPIM **vinske sode** dobre od 200 litrov naprej. Cena po dogovoru. Imam še približno 48 hektolitrov dobrega rdečega **vina**. Cena po dogovoru. — **FRANC REMIC**, Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 1.

100.000 i hvaležnih odjemalcev potrdijo, da uničevalec korenin »Rinbasam« v treh dneh brez bolečin odpravi kurja oesa, bradavice, trdo kožo. Uspeh izjamen! Cena 3 K, 3 lončič 7 K, 6 lončkov 10 K.
Posip, prašek »Ita« odstranja naglo pol na rokah in nogah. Cena K 250, 3 škatlice 6 K. Krema »Ciree« omehča razpokane roke. Cena 5 K, 3 lončiči K 12.
Zobobol »Fidea« najtrdov. revmatiz. bolečine, ko je že vse odredilo, in pri otlihi zoboh. Če ni uspešno, denar nazaj. Cena 3 K, 3 pušice 7 K, 6 pušic 10 K. Nikak. okam. zobovje, ne neprijet. dušni. Snežno bele zobe da »Xiris«, zobna tekočina. Takoj. uspeh. Cena 3 K, 5 stekel. 7 K. **KEMENY, Kaschau (Kassa) I. poštni predal 12-C-30, Ogrsko. 1190**

Brez karte za milo
se dobi doslej po ničemer prekašano brezmetožno pralno sredstvo
Fania
za toaletno mizo in kopeli. Popolnoma neškodljivo. Nikako ilo. — Izboren predmet za razprodajalce. Karton s 36 kosi lepo opremljen 30 kron pri
M. JUNKER, Zagreb 39, Petrinjska ulica 3/III., Hrvatsko.

Prigovora se
trgovina pohištva
prej J. Pogačnik
Marije Terezije cesta (kolizej)
glavna trgovina
Stari trg 4, podružnica
Velespoštovanjem
Vido Bratouž.

Brez karte za milo
se dobi doslej po ničemer prekašano brezmetožno pralno sredstvo
Fania
za toaletno mizo in kopeli. Popolnoma neškodljivo. Nikako ilo. — Izboren predmet za razprodajalce. Karton s 36 kosi lepo opremljen 30 kron pri
M. JUNKER, Zagreb 39, Petrinjska ulica 3/III., Hrvatsko.

Prigovora se
trgovina pohištva
prej J. Pogačnik
Marije Terezije cesta (kolizej)
glavna trgovina
Stari trg 4, podružnica
Velespoštovanjem
Vido Bratouž.

Prigovora se
trgovina pohištva
prej J. Pogačnik
Marije Terezije cesta (kolizej)
glavna trgovina
Stari trg 4, podružnica
Velespoštovanjem
Vido Bratouž.

Prigovora se
trgovina pohištva
prej J. Pogačnik
Marije Terezije cesta (kolizej)
glavna trgovina
Stari trg 4, podružnica
Velespoštovanjem
Vido Bratouž.